

AUGUST

56-119

2009

ORIENTAALRÜÜJA

nr. 3 / 113

Noored võitsid Euroopa MV-I medaleid

EM-i hõbe jalgrattureile

Vanasadam

Muuga sadam

TALLINNA SADAM

laevade lemmik

Paldiski lõunasadam

Paljassaare sadam

Saaremaa sadam

SISUKORD:

- 4 Lühidalt
- 5 Jalgratturid Kopenhaagenis
- 10 Euroopa noorte MV Serbias
- 14 Laskeorienteerumine Mõedakul
- 16 Juunioride MM Itaalias
- 20 Kalender
- 22 Rogainimuljeid Lätist
- 26 Suusaorienteerumise tulevikust - 2
- 29 Metsameeste IG. EM
- 30 Väsast väljas – Tõnu Tänav
- 32 Kaardistajate elu muutub lihtsamaks
- 33 Seiklussportlaste nõuandenurk
- 36 Juhendid
- 38 Juhatuse otsused
- 39 EOL-i noortelaager Põlvas

Esikaanel: Sigrid Ruul viimases KPs teel Euroopa meistrivõistluste pronksile.

Foto: Kaidi Ruusalepp

Järgmine Orienteeruja ilmub: nr 4/114 septembris 2009

Kaastööd Orienteerujasse nr 4 saata hiljemalt **15. septembriks**.

Väljaandja: Eesti Orienteerumislit;
www.orienteerumine.ee

Peatoimetaja: Arvo Saal, tel 5531 235 arvo@joud.ee
ajakiri@orienteerumine.ee

Toimetus: Sixten Sild, Maret Vaher, Jürgen Einpaul,
Mihkel Järveoja, Kaidi Ruusalepp

Keeletoimetaja: Aili Miks

Küljendaja: Riju Johanson

Kojukanne: Eesti Post

Tellimine: Eesti Orienteerumislit
eol@orienteerumine.ee, tel/faks 6398 681

Tellimishind 2009. aastaks 220 krooni. Arveldusarve:
10220034030010 Eesti Ühispank

Toimetusel on õigus kirju ja kaastööd nende selguse huvides toimetada ja lühendada. Kaastööd ei retsenseerita ega tagastata. Toimetus ei vastuta kuulutuste ja reklaamide sisu eest. Ajakiri Orienteeruja ilmub 6 korda aastas.

O-pöidlahoidja kesksuvine mõtisklus

Kevadine pool tänavusest orienteerumise suvehooajast on läbi ja taas on meil olnud põhjust tiitlivõistlusi jälgides rõõmustada. Rattaorienteerujad tõid EM-ilt kauaoodatud teatemedali, hõbedase. Maret Vaher ja Tõnis Erm tõendasid lisaks sellele enda kuulumist maailma paremiku viienda kohaga individuaalarvestuses. Loomulikult jääme nüüd põnevusega ootama samadel tegijatel häid tulemusi Iisraelis, kus augusti keskel toimuvad MM-võistlused.

Orienteerumisjooksu noorte EM-il said meie noormehed teatejooksus medali juba neljandat(!) aastat järjest. Sealjuures on Raido Mitt ja Kenny Kivikas olnud võistkonnas kõigil neljal korral. Kahel korral on kolmanda võistkonnaliikmena medali saanud Tauno Tiirats ja Lauri Sild. Noormeeste juba tavapäraseks saanud triumfi kõrval rõõmustas meid üle pika aja ka medal neidude klassis, kui Sigrid Ruul sprindis üllatuspronksi noppis.

Noorte EM-i järel Itaalias toimunud juunioride MM-il olime samuti medalile väga lähedal, kui Lauri Sild tavarajal napilt neljandaks jäi. Kõik need saavutused asetuvad ilusasse saavutusteritta, mis algas 2006. aastal noorte ja juunioride EM- ja MM-medalitega. Nii jätkates peaksime ükskord taas ka täiskasvanute MM-medali(te)ni jõudma...

Juulikuus toimusid Taipeis orienteerumisele spordipoliitiliselt tähtsad Maailma Mängud, kuid sealsete orienteerumisevõistluste kajastamine jäi Eesti pressis olematuks, kuna meie ainukese esindajana 72 osaleva orienteeruja hulka kvalifitseerunud Merike Vanjuk võistles seal paraku vigastatuna. Seetõttu tuli piirduda osalemisrõõmuga. Kes aga viitsis või teadis Maailma Mänge jälgida, sai põneva võistluselamuse tänu heatasemelisele veebiülekandele. Tooniandjateks olid seal maailma absoluutsed tipptegijad Daniel Hubmann, Andrei Hramov, Minna Kauppi ning maratonijooksust orienteerumise juurde naasnud nooruke austraallanna, sprindi eksmaailmameister Johanna (Hanny) Allston.

Augustis algab sügisene osa orienteerujate suvehooajast, mille kulminatsiooniks on kahtlemata O-jooksu MM Ungaris. Meie esinumber Olle Kärner näitas head tavarajavormi mitmepäevajooksul FIN5, tules soliidsele kolmandale kohale. Suur osa koondisest käis juulikuus Ungaris MM-treeningmaastikega tutvumas või keskmäestikus treenimas. Kindlasti on kogu koondis täis tahtmist teha selle hooaja parimad etteasted just MM-võistlusel.

Kodukamaral alustame augustis Eesti sprindi- ja öiste meistrivõistlustega ning loodetavasti toob see Põlvamaale kokku rekordilise arvu osalejaid. Vähemalt igal põlvakate päevakul on tänavu olnud keskmiselt 100 inimest rohkem, kui varasematel aastatel ning huvi kasvust päevakute vastu on kuulda mujaltki.

Lineaarne seos päevakuliste ja Eesti meistrivõistlustel osalejate arvu vahel puudub, kuid keerulisem ja kaudsem seos on seal kindlasti olemas. Kui päevakuliste arvu kasv suurematel võistlustel osalejate arvu kohe ei suurendagi, siis perspektiivis peaks see positiivse tulemuse andma. Seepärast on päevakute näol toimuv regulaarne mõttekaaslaste "värbamine" meie spordialale ülitähtis. Hoidkem ja tõstkem järjekindlalt päevakute kvaliteeti ja atraktiivsust!

Kohtumiseni metsaradadel!

Orienteerujad on Balti keti aastapäeva tähistamise eestvedajateks

23. augustil möödub 20 aastat ligi 600 km pikkuse Balti keti moodustamisest Tallinnast Vilniuseni. Toonaseid pöördelisi sündmusi tuletatakse meelde igal aastal, kuid seoses 20. aastapäevaga tegi Läti Vabariigi president Valdis Zatlers ettepaneku tähistada erilisel moel just seda rõõmsat, vabaduse sõnumi toonud Balti keti aastapäeva, selle asemel et meenutada 70 aasta möödumist kurikuulsa Molotov-Ribbentropi pakti sõlmimisest.

Orienteerujate jaoks oli ettepanek eriline seetõttu, et selle tegi Läti president oma heale sõbrale ja ammukselise kolleegile arstipraksise päevilt Pēteris Apinis'ele, kes on Läti Orienteerumise föderatsiooni ekspresident. Hr. Apinis haaras mõttest kinni ja pakkus välja, et kolme vabariigi orienteerujad võiksid läbida Balti keti marsruudi teatejooksuna Tallinnast Riiga ja Vilniusest Riiga. Juba esimene kontakt naabrite orienteerumislitodega andis positiivse vastuse – nii eestlased kui ka leedulased olid rõõmuga nõus jooksu läbiviimise oma riigi territooriumil enda peale võtma.

Käesoleva ajakirja trükkimine hetkel on jooksu idee alles paari nädala vanune, kuid juba on kõigis kolmes vabariigis moodustatud korralduskomiteed, leitud projektijuhid ja alustatud koostööd vabariikide presidentide kantselide ja PR-firmadega.

Jooksu täpne stsenaarium on veel väljatöötamisel, kuid praeguseks on selge, et EOL värbab orienteerujate seast vähemalt 20 jooksjat. Valik tehakse neist, kes suudaksid viieliikmelises meeskonnas vahetustega 1 km kaupa maanteel teatejooksu joostes läbida 50 km keskmise tempoga 4 min/km. Neile saab osaks au viia eesti rahva ja presidendi sõnum Tallinnast Vabadussamba juurest läbi Rapla, Türi ja Viljandi Lilli piiripunkti Läti piiril, kus teate võtavad üle läti orienteerujad. Start antakse Tallinnas 22. augustil kell 13.00 ning piirile on planeeritud jõuda pärast 213 kilomeetri läbimist kell 3.30 öösel. Samal ajal läheneb samasugune sõnumijooksjate teatejooks Riiale Vilniusest. Mõlemad teatejooksud jõuavad Riiga, Vabadussamba juurde 23. augusti õhtul kell 20.00, kuhu oodatakse seda sündmust suurejooneliselt tähistama suurt rahvahulka.

Orienteerujad on selle teatejooksu garandiks ehk eesti rahva sõnumi edastamise tagajad, kes sõnumi käest-kätte edasi andes toimetavad läti sõpradele. Teatejooksuga lõigukest kaasa jooksma või seda Balti keti ajaloolise marsruudi äärde tervitama kutsume aga kogu Eesti rahvast – küll üksi või klubiga, töökollektiiviga, sõpruskonnaga ja nii edasi.

Täpsem info jõuab avalikkuse ette 6. augustile planeeritud pressikonverentsil.

EOL juhatuse ja korralduskomitee nimel

Sixten Sild

2008. aastal läbi Eesti kulgenud Maailma Harmooniajooksust (World Harmony Run), millel Võru orienteerujad kaasa löid. Allikas www.worldharmonyrun.org/estonia

Mitmepäevajooksudelt

Juulikuu on traditsiooniliselt perepuhkuste ja mitmepäevajooksude aeg. Eesti paremikust osales Soome 5päevajooksul FIN5 edukalt Olle Kärner (Kaitsejõudude SK), kes saavutas meeste eliit-klassi tihedas konkurents kolmanda koha, tehes oma parimad etteasted just pikkade distantsidega võistluspäevadel.

Maailma suurimal orienteerumisvõistlusel, Rootsi 5päevajooksul O-Ringen saatis edu kahte OK Võru jooksjat. Vennad Timo ja Lauri Sild võistlesid vastavalt meeste ja juunioride eliitklassis ja saavutasid mõlemad samuti oma klassis kolmanda koha. Kahel eelmisel aastal oli Timo Sild juunioride eliitklassi võitja, tänavu esimest aastat meesteklassis võisteldes osales ta võistlusklassis, mis oli koosseisu tugevuselt teine.

Kõige esinduslikuma võistlusklassi nimetusega M21 Elitserien võitis rootslane Martin Johansson oma kaasmaalasest mitmekordse maailmameistri Emil Wingstedi ees. O-Ringenil osales tänavu üle 11 000 võistleja vanuses 8-90 aastat.

Peraküla 2009

Juuli viimasel nädalavahetusel võisteldi Arne Kivistiku tehtud radadel Dirhamis (uus kaart) ja Perakülas. Kolm esikohta viidi Eestist välja, 1 Rootsi ja 2 Soome.

Peraküla 2009 võitjad (kahe päeva summas):

M14 – David Björelind (Rootsi),
M21A – Toomas Mast, M21B – Lauri Olli, M40 – Paavo Rõigas,
M50 – Heikki Liimatainen (Some), M60 – Mati Kallemets, M70 – Rein Küttim, N14 – Margret Zimmermann, N21A – Mariann Sulg, N21B – Kristiina Laht, N40 – Signe Raidmets, N50 – Raili Liimatainen (Soome), N60 – Virve Orav.

Piirivalve MV orienteerumises

M21 15 KP 7,12 km

1. Margus Vasser	Põhja	48.12
2. Andres Isakar	Põhja	51.28
3. Raivis Reinsons	Läti	53.42
4. Olar Petersell	Kirde	57.51

M35 12 KP 5,99 km

1. Maris Vabulnieks	Läti	49.49
2. Raitis Briedis	Läti	53.59
3. Janek Pinta	Lääne	55.39
4. Ülo Madisson	Põhja	58.05
5. Olav Ojasaar	Kirde	1:05.56

M45 11 KP 4,79 km

1. Jevgenijs Tarvids	Läti	42.14
2. Tõnu Raid	PVA	46.56
3. Matti Kanep	PVA	51.35

N 11 KP 4,79 km ^

1. Julija Golubeva	Läti	51.00
2. Imbi Savi	Põhja	59.27
3. Annika Pang	Kagu	1:20.24
4. Meeli Kass	Kagu	1:22.22

TEADE 10.06.09 Pannjärvel

1. Läti I	1:30.31
2. Lääne	1:33.54
3. Põhja I	1:34.39
5. Kagu II	2:06.34

Koondarvestus

Läti	192
Põhja	149
Lääne	147
Kagu	121
PVA	111
Kirde	103

Korraldas RSK Jõhvikas

VII
Klubide
Karikas

1. Mercury	316
2. Võru	207
3. JOKA	180

PORT OF TALLINN
the port that ships love

Taanis Hillerødis toimusid rattaorienteerumise

Euroopa meistrivõistlused

Fotod: Arbo Rae

Arbo Rae - koondise treener-esindaja

Käesoleva aasta EM ja juunioride MM toimumiskoht – Sjællandis saarel, Taani pealinna Kopenhaageni läheduses asuv Hillerød tundus eelinfo põhjal eestlastele sobivat – suhteliselt tasane ja tõenäoliselt väga kompleksse teedevõrguga, mis oleks eelised andnud tugevale kaardilugejale.

Saades aga koopiad varem sama ala kohta tehtud kaartidest selgus, et taanlased ei paku sugugi kõige tehnilisemat ja huvitavamast

maastikku, mis neil leida on. Siiski püüdsid rajameistrid võtta maastikust maksimumi nii, et rajad panid proovile võistlejad ja pakkusid

SPRINT Bøndernes Hegn 23.06.2009

M21	5.8 km	21 KP
1. Ruslan Gritsan	RUS	25.17
2. Radek Laciga	CZE	25.46
3. Erik Skovgaard Knudsen	DEN	25.50
21. Tõnis Erm	EST	27.48
45. Lauri Malsroos	EST	30.14
52. Margus Hallik	EST	32.51

W21	4.8 km	19 KP
1. Michaela Gigon	AUT	24.14
2. Line Pedersen	DEN	25.12
3. Hana La Carbonara	CZE	26.24
22. Maret Vaher	EST	28.30

LÜHIRADA Ganløse Ore 24.06.2009

M21	14.1 km	30 KP
-----	---------	-------

1. Erik Skovgaard Knudsen	DEN	53.15
2. Tobias Breitschädel	AUT	54.23
2. Lasse Brun Pedersen	DEN	54.23
5. Tõnis Erm	EST	55.44
35. Lauri Malsroos	EST	1:00.13
47. Margus Hallik	EST	1:03.00

W21	10.5 km	25 KP
1. Rikke Kornvig	DEN	49.03
2. Ingrid Stengård	FIN	49.07
3. Michaela Gigon	AUT	49.47
20. Maret Vaher	EST	54.39

TAVARADA Gribskov 25.06.2009

M21	31.7 km	32 KP
1. Lasse Brun Pedersen	DEN	1:40.37
2. Erik Skovgaard Knudsen	DEN	1:42.50
3. Juho Saarinen	FIN	1:45.35
42. Lauri Malsroos	EST	1:58.30

Margus Hallik	EST	katk
Tõnis Erm	EST	katk

W21	22.9 km	25 KP
1. Nadjia Mikrjukova	RUS	1:32.03
2. Sonja Zinkl	AUT	1:34.06
3. Michaela Gigon	AUT	1:35.04
5. Maret Vaher	EST	1:37.15

TEADE Hareskoven 27.06.2009

M21	1. DEN II	2:43.44
Allan Treschow Jensen		53.22
Claus Stallknecht		55.46
Bjarke Refslund		54.36

2. EST I	2:45.19
Lauri Malsroos	53.36
Margus Hallik	58.26

Tõnis Erm	53.17
3. RUS I	2:47.20
Viktor Kortshagin	57.51
Ruslan Gritsan	54.08
Anton Foliforov	55.21

W21	1. FIN I	2:36.41
Tarja Vesanto		55.54
Marika Hara		50.05
Ingrid Stengård		50.42

2. AUT I	2:37.04
Elisabeth Hohenwarter	53.25
Sonja Zinkl	54.01
Michaela Gigon	49.38

3. DEN I	2:38.33
Nina Hoffmann	52.15
Line Pedersen	55.18
Rikke Kornvig	51.00

kaasaelamist pealtvaatajatele.

Taanis on metsa osakaal vaid ligi 10% territooriumist, kuid see-est on kõik metsad ideaalsed rattaorienteerumise harrastamiseks, tiheda ja palju kasutust leidva teedevõrguga. Eestlased olid varasemalt teinud Taani RO-maastikega tutvust 2007. aastal kevadlaagris ja seal kasutatud maastikud olid enamikus tunduvalt tehnilisemad kui EM-maastikud.

Sprint

Sprindiks oli valitud tiheda teedevõrguga metsamaastik, võistlusareen asus järve ääres oleva sõudekeskuse looduslikus amfiteatris, võistlejad läbisid raja käigus ka võistluskeskust.

Meistriliigi võitnute osas üllatusi polnud: meestest võitis Ruslan Gritsan Venemaalt ja naistest Michela Gigon Austriast. Eestlastel võistlused kõige paremini ei alanud – eelmise aasta EM-i kahekordne hõbemedalimees Tõnis Erm pidi tehniliste viperuste tõttu leppima vaid 21. kohaga, Lauri Malsroos oli 45. ja Margus Hallik 52. Naistest sõitis Maret Vaher välja 19. koha.

Juunioride maailmameistriteks tulid noormeestest Frantisek Bogár Tšehhist ja neiudest Svetlana Poverina Venemaalt. Meie parim oli veel noorteklassi kuuluv Taaniel Tooming 18. kohaga, Marek Karm oli 37. ja Priit Randman 43.

Lühirada

Lühiraja võistluskeskus asus jällegi järve ääres, kohalikus supluskeskuses. Liival peesitavate noorte näol oli võistlustel ka arvestatav hulk publikut. Maastik oli paraku võistluste kõige lihtsam, eriti radade algusosa.

Meie meestest realiseeris omna hetkepotentsiaali Tõnis Erm, kes saavutas tihedas konkurents 5. koha, kaotades võitjale Erik Knudsenile Taanist 2.29 ja hõbemedalit jaganud Tobias Breitschädelile Austriast ja Lasse Brun Pedersenile Taanist 1.21.

Eelmise aasta EM lühiraja hõbemedaliomaniku Tõnise enda kommentaar peale finišit: "Rada oli suhteliselt lihtne, eriti algusosa. Suure kiiruse tõttu lipsas sisse siiski minuti jagu vigu, seega ei näinud täna ka vigadeta sõidu korral medalivõimalust. Realiseerisin oma hetkevormi ja peale eilset ebaõnnestumist vabanesin tänase tulemusega pingest."

Teised Eesti mehed esinesid kahvatult: Lauri Malsroos oli 35. kaotusega 6.58 ja Margus Hallik 47. kaotusega 9.45. Maret Vaher saavutas naiste võistluses 20. koha, kaotades meistriliigi võitnud Rikke Kornvigile Taanist 5.36. Meie meesjuunioridest esines lühirajal kõige paremini Marek Karm, kes tuli 20. kohale. Priit Randman oli 34. ja Taaniel Tooming katkestas pärast 2. kontrollpunkti keti purunemise tõttu.

Pikk rada

Pika raja maastikuks oli iidne Gribskovi mets, mis on olnud Taani kuningate meelisratsutamiskohaks juba sajandeid. Ühtlasi on tegemist ka Taani suurima metsamassiiviga ning võistluskeskus

Tõnis Erm EM sprindirajal

Taaniel Tooming EM teate stardisirgel

asus Taani ainukeses metsatöölise väljaõppekeskuses.

Eesti koondise au päästis Maret Vaher, kes saavutas tugevas konkurentsiasajas väga kõrge 5. koha, kaotades kulla võitnud Nadja Mirjukovale Venemaalt 5.12 ja edastades mitmekordset maailmameistrit Ksenja Tšernõhhi vaid 8 sekundiga. Hõbe ja pronks läksid Austriasse Sonja Zinklile ja samuti mitmekordsele maailmameistrile Michela Gigonile.

Maret, kes on väga mitmekülgne orienteeruja, võitnud suusa-orienteerumise MMil pronksmedali ja saanud kõrgeid kohti ka jooksu-orienteerumise tiitlivõistlustel ning viimasel ajal palju osalenud seiklusspordivõistlustel, kommenteeris oma sõitu järgmiselt: "Rada oli lihtne, nagu seiklusspordis – vaata ja vajuta, ainult mehi polnud ees vedamas."

Eesti mehi seiras ebaõnn: Margus Hallik ja Tõnis Erm katkestasid tehniliste probleemide tõttu, Lauri Malsroos oli 43, kaotades Euroopa meistriks tulnud Lasse Brun Pedersenile Taanist 17.53. Juunioride MMi arvestuses oli taas parim Marek Karm, saavutades 26. koha, kaotades võitjale 15.58. Taaniel Tooming sõitis välja 28. aja ja Priit Randman platseerus 33. kohale.

Teade

Teatepäeva hommikul ei olnud allakirjutanul tunnet, et täna võiks eestlastel edukas päev olla. Margus oli seni näidanud selget alavormi, mille tekkes oli väga suur roll äsja põetud haigusel, Tõnise sõidud lubasid rohkemat, siiski polnud ka tema parimas vormis.

Maret Vaher - EM pika raja 5. koht

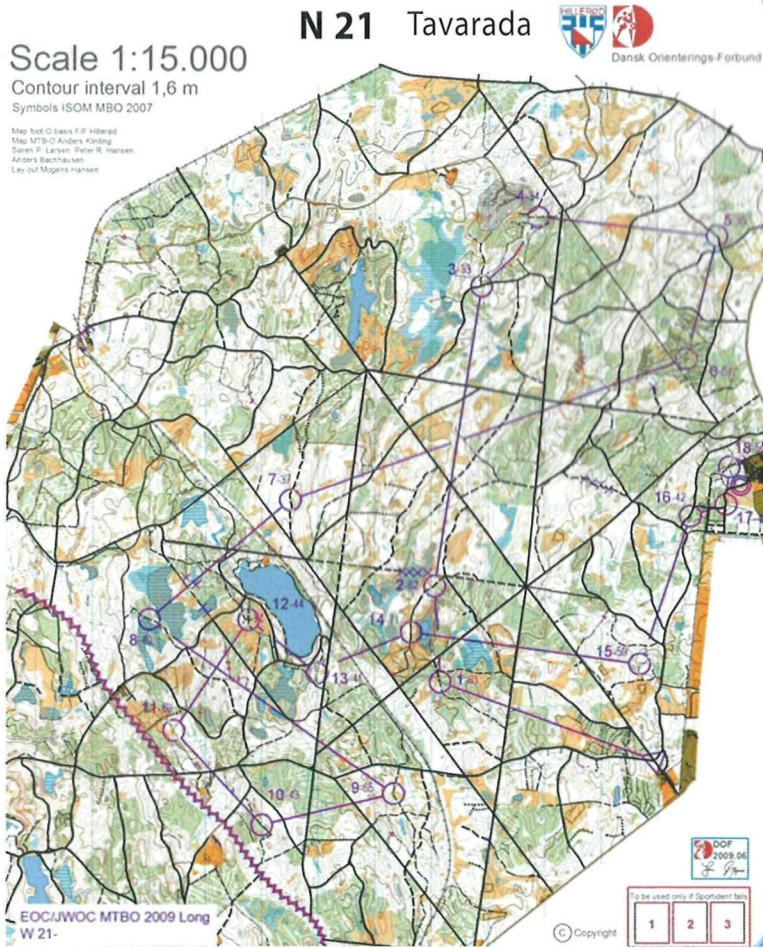

Priit Randman EM sprindirajal

Margus Hallik EM teaterajal

Kaarte on vähendatud

Lauri Malsroos EM sprindirajal

Meeste koondise „young and yellow“ Lauri oli ainukesena kolmandal koondise eest võisteldud aastal näidanud stabiilseid ja tõusvas joones tulemusi.

Esimises vahetuses sai kohe hea stardi Lauri Malsroos, kes ei kaotanud vaatepunktides kordagi liidritele üle 30 sekundi ja tõi Eesti vahetusse 4ndana, liidrist maas vaid 15 sekundit, eespoolt kaks Taani võistkonda ja Austria. Teises vahetuses jätkas Margus Hallik samas joones. Vaatepunktides olid Taani võistkonnad eest libisenud ja vahe rebenenud 1 minutini, kuid tagantpoolt olid kohe kannule jõudmas Ruslan Gritsan Venemaa, Mika Tervala Soome ja Jaroslav Rygl Tšehhi esindusvõistkondadest. Margus kaotas kaardivahetusega siiski lugemisjärje ja kolmandas vahetuses sai Tõnis Erm rajale neljandana, pärast kahte Taani ja Venemaa võistkonda. Tõnis sai päeva parima aja ning möödus taas Venemaa ankrumehest Anton Foliforovist, ning tõi Eesti meeskonna hõbedale, ületades finishijoonet vaid 1.19 peale Taani II võistkonda. Taani I võistkonna tulemus tühistati vale kontrollpunkti läbimise tõttu.

Viimaseks päevaks olid korraldajad jätnud kõige tehnilisema maastikuosa, kus 55 minuti jooksul tuli läbida 30 kontrollpunkti ja võistluskeskust läbida lausa kahel korral. See eestlastele sobis ja jäädigi alla vaid koduseinte toel võistlevatele taanlastele.

Eesti juunioride meeskond katkestas tehniliste probleemide tõttu viimases vahetuses.

Eesti meeskond on alates aastast 2004, mil Austraalias toimunud MM saavutati teates 4. koht, püüdnud medaleid liitlivõistlustelt. 5.-7.

Marek Karm EM lühirajal

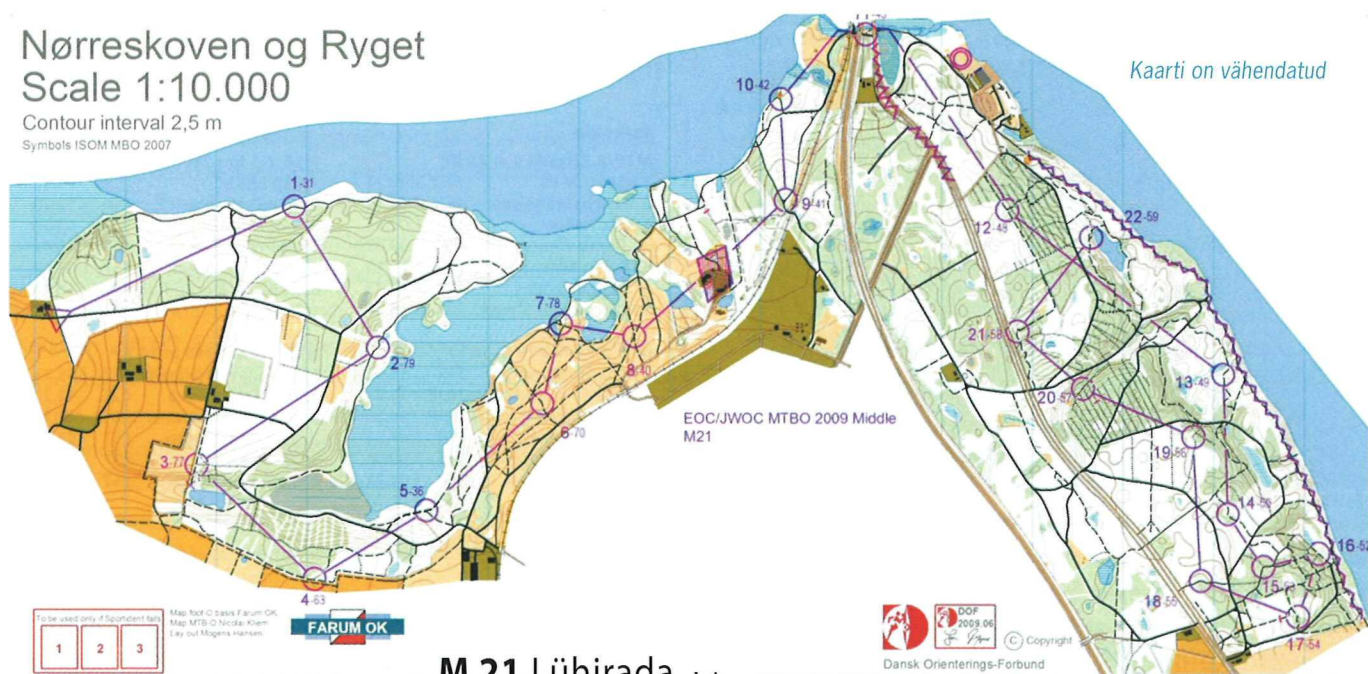

Eesti koondis EM-il

Nørreskoven og Ryget

Scale 1:10.000

Contour interval 2,5 m
Symbols ISOM MBO 2007

M 21 Lühirada I ring

kohti on saanud mitmeid kordi, nüüd siis tuli lõpuks õnnestumine ja hõbemedal. Tõnis Erm avas oma medaliarve juba eelmisel aastal, kui sõitis MM sprindis välja pronksmedali ja EMil sprindis ja lühirajal hõbeda, teenekale koondislasele Margus Hallikule ja alates 2007. aastast meeste koondisse kuuluvale Lauri Malsroosile olid need esimesed medalid orienteerumise tiitlivõistlustelt.

Rattaorienteerujatel seisab augusti keskel ees veel MM Iisraelis, kus meestest stardivad Tõnis Erm, Lauri Malsroos ja Margus Hallik ning naistest Maret Vaher.

Pikemalt saab rattaorienteerujate tegemistest lugeda järgmises Orienteeruja numbris.

Europcar

PORT OF TALLINN
the port that ships love

Hekotek

Euroopa noorte pronksikarva meistrivõistlused

Kaidi Ruusalepp tekst ja fotod

On 1. juuli kell 7 hommikul. Ühes väikeses Itaalia külas hakkab päike ajama esimesi sooje kiiri üle looduse ja üks sinine buss laseb jalgu sirutama 3 unist noort orienteerijat. Bussijuht Vallo on ärgas ja rõõmus. Nende reis Serbiasse on alanud 2 tundi tagasi. Ühinen reisiseltskonnaga, ees ootab 1051 km.

Sama päeva õhtul kell 6. Serbia mäed on meid juba mitmendat korda eksitanud. Järjekordsel teekonnal ühte mägikloostriisse (meie ise arvasime, et sõidame Kopaonikusse) andsid kohalikud meile sealses keeles sõbralikult teada, et parem, kui me tagasi keeraksime. Tee pidi eespool olema väga halb. Tagasi. Õnneks tuli kokku vigu vähem kui pool tundi ja kella 7 ajal sõidame juba teispool pilvi. Nagu muinasjutus. Näha on 10 m ette, mägedest annab aimu ainult järjekindlalt ülespoole rühkiv tee. Peagi paistab võistluskeskus, kaks Eesti numbriga väikebussi ja kuskilt teeäärsest võsast jooksevad välja tuttavad näod. Tõsi – mõned tulevad mööda teed. Esimene tutvus maastikuga on tehtud.

Tund hiljem. EMI majutus ja õhtusöök üllatavad positiivselt. Eriti söök. Esmalt mitu sorti salatit, siis mitu sorti liha juurikate, kartulite ja muu kõrvasega. Ainult et juua ei antud. Isegi mitte vett. Esimene kogunemine tehtud ja kõik see koondis magama.

2. juuli. Kopaonik tervitab meid päikserüüs. Me näeme mägesid. Noored ohkavad.

Hommikupoolik on vaba, pärastlõunal on model. Nii sprint kui ka tavarada. Kokku trenni umbes 5 km eest. Päeva jooksul saime vihma, päikest, vihma, päikest. Kaasavõetud kummikutest on kasu. Nagu hiljem selgub, on mägedes sadanud viimased paar nädalat ja kõik mäeperved ujusid mudas.

Õhtused muljed maastikust on vastandlikud – kellele meeldis ja kellele mitte. Ühes oldi kindlad – mäed ja nende õige vallutamine saavad tavarajal olema üks võiduvõti. Võtame kõikide vanusegruppidega korra läbi, et mis nad maastikul nägid. Missugune on roheline? Aga kivid? Kuidas teed on nähtavad? Mis on sellel maastikul oluline? Numbrid ja SI-pulgad näpus minnakse magama. Lepime veel kokku hommikuse pudrugraafiku, sest meie noored on harjunud sooritusi tegema pudru pealt. Kaerapudru pealt. Korraldajad pakuvad peent munaputru grillvorstiga. Maarahvas nagu me oleme...

3. juuli. Tavarada Kell 7 võtan Ellalt pudruvalve üle. Tema alustas kell 6. Minu pulss lööb kiirelt. Vaatan kõiki pudrusöödikuid ja soovin head võistlust. Pulss lööb ikka kiirelt. Pudruvalve lõppedes sõidan bussiga starti. Luuran meie startijaid fotokaameraga põõsa taga ja sunnin neid teisele soorituspingele. Fotel peab ilus välja nägema. Või õigemini – tõsine. Start on kõrgel mäe otsas. Pulss on 200. Võistluskeskuse tagasi jõudes leian eest mornid näod. Vaid Raido on metsas. Minutid lähevad. Aega tiksusid need meie koondisele nii:

TULEMUSED

Tavarada

M18 8.2 km 415 m 22 KP

1. Robert Merl	AUT	1:00.25
2. Mate Baumholczer	HUN	1:02.52
3. Felix Haller	SUI	1:02.53
23. Tauno Tiirats	EST	1:09.02
33. Raido Mitt	EST	1:11.11
47. Kenny Kivikas	EST	1:14.33
51. Aleksander Shved	EST	1:15.21

N18 5.5 km 320 m 18 KP

1. Frida Lönnberg	FIN	53.09
2. Anne Tine Markseth	NOR	53.38
3. Maren Haverstad	NOR	54.36
35. Katrin Vinkel	EST	1:07.56
38. Kerstin Uiboupin	EST	1:09.06
40. Sigrid Ruul	EST	1:09.25
46. Kaia Kivikas	EST	1:11.36

M16 6.6 km 360 m 20 KP

1. Filip Hadač	CZE	50.57
2. Piotr Parfianowicz	POL	52.20
3. Thor Nørskov	DEN	52.36
36. Björn Panker	EST	1:05.47
43. Tõnis Laugesaar	EST	1:08.37
63. Kristjan-Martin Kirjanen	EST	1:19.05

N16 4.5 km 245 m 15 KP

1. Vendula Horčíková	CZE	42.13
2. Petra Pavlovcová	CZE	42.23
3. Ekaterina Savkina	RUS	42.29
27. Kaisa Raudkepp	EST	53.03
36. Daisy Kudre	EST	55.32
45. Laura Joonas	EST	58.45

4. juuli. Teatepäev Poisid on viimased 3 aastat medaleid toonud. Suuresti sama koosseis, nüüd siis viimane võimalus. Tüdrukud suudavad ühtlaselt stabiilsetena teha hea tulemuse. Pinged on õhus ja päev on ärev. Hommikusöögiks taaskord müsli puder (Serbias ja sealkandis poest kaerahelbeid ei saa, tasub kaasa võtta!) ja kõik koos starti. Raido, Kerstin, Tõnis ja Kaisa stardijoonetele, teised kaasa elama. Väga ilusa jooksu teeb avavahetuses Tõnis – ilus sünnipäeva-kink endale (kuigi päev hiljem). Teine vahetus, kolmas...

Poiste 18 klassis on kaks parimat vaatepunkti tulnud, ootame Kennyt... Raadiohoiatust teatas, et Kenny juhhib. Poisid arvavad, et on sama viga, mis eelmisel aastal, kus Laurit liidriks ei märganud.

Ongi. Aga Kenny tuleb kolmandana! Ruttu telki lipu järele ja juba tulevad medalimehed finišikoridoris tulemust vormistama. Võimas! On kaks medalit, mis pakuvad suurt rahulolu – üllatusmedal ja raskelt saadud medal. See pronks tuli raskelt. Aga üllatus ootab meid ees!

TULEMUSED

Teade

M18 (27)

1.CZE 119.28	
Jiri Necas	40.07
Jiri Valenta	41.42
Daniel Wolf	37.39
2.RUS	120.09
Dmitri Daniltšenkov	39.03
Gleb Tihhonov	42.55
Aurel Plešan	38.11
3.EST	122.25
Raido Mitt	38.58
Tauno Tiirats	42.34
Kenny Kivikas	40.53

N18 (25)

1.CZE	93.04
Denisa Kosová	31.35
Karolina Teplá	30.52
Madla Svobodná	30.37
2.LAT	99.38
Ance Rusova	31.36
Mara Peilane	35.32
Sabine Tiltá	32.30
3.RUS	99.57
Žemal Garajeva	31.49
Darja Maslennikova	34.05
Jelizaveta Davódova	34.03
12.EST	114.52
Kerstin Uiboupin	37.41
Sigrídr Ruul	35.25
Katrin Vinkel	41.46

M16 (23)

1.CZE	102.49
Michal Hubáček	34.47
Marek Schuster	33.48
Filip Hadač	34.14
2.SUI	110.37
Alexandre Lebet	36.34
Simon Wenger	40.31
Florian Schneider	33.32
3.UKR	111.49
Mykyta Sokolsky	37.47
Oleksiy Byshhevets	41.02
Volodymyr Seleznyov	33.:00
19.EST	172.41
Tõnis Laugesaar	37.01
Björn Panker	88.37
Kristjan-Martin Kirjanen	47.03

N16 (17)

1.SUI	96.16
Sandrine Müller	30.55
Marion Aebi	36.48
Lisa Holer	28.33
2.CZE	98.56
Markéta Novotná	32.45
Petra Pavlovcová	33.29
Vendula Horcicková	32.42
3.AUT	106.02
Anna Simkovic	35.44
Lisa Pacher	40.23
Anja Arbter	29.55
11.EST	132.36
Kaisa Raudkepp	43.42
Daisy Kudre	47.08
Laura Joonas	41.46

Võistluste avamine

Karolina Teplá, Maren Haverstad ja Sigrídr Ruul poodiumil

5. juuli

Istume Ellaga hommikusöögilauas, kui Kenny tuleb ja küsib, kellele peab teatama kadunud o-jalatsitest. Hakkasime „pähte“ taga ajama. Koridorist leiame Sigrídi, aga tema otsib ka pätte. 2 paari jalatseid ööga ukse tagant minema jalutanud. Vaatamata meie ühistele pingutustele ei tule jalatsid oma jalutuskäigult tagasi. Varujalatsid kiirelt jalga ja sprintima.

Kaart on 1:4000. Rada kulgeb enamasti mäest alla. Kõik objektid tulevad vastu 2,5 korda kiiremini kui eelmisel kahel päeval. Meie koondise ülekaalukas lemmik sel päeval on viga 2. KPga. Rada on pealtvaatajatele väga huvitavalt planeeritud ja peaaegu kogu võistlus on keskusest jälgitav. Kõik võistlejad juhutati mäkke 8.45ks ja viimased said alla tulema hakata kell 11. Ja tulid nad nii, et Sigrídr stardiajaga 10.50 tõi Eestile nendelt võistlustelt teise medali – N18 klassi pronksi!

TULEMUSED

Sprint

N18

1.Maren Haverstad	NOR	10.55
2.Karolina Teplá	CZE	11.23
3.Sigrídr Ruul	EST	11.35
45.Katrin Vinkel	EST	15.00
50.Kaia Kivikas	EST	15.35
64.Kerstin Uiboupin	EST	17.16

M18

1.Antonio Martinez Perez	ESP	10.49
2.Andreas Boesen	DEN	10.59
3.Jiri Necas	CZE	11.15
9.Kenny Kivikas	EST	11.38
14.Raido Mitt	EST	12.04
40.Tauno Tiirats	EST	13.25

N16

1.Sandrine Müller	SUI	9.11
2.Julia Šutkovskaja	RUS	9.15
3.Lisa Holer	SUI	9.47
53.Daisy Kudre	EST	13.36
54.Kaisa Raudkepp	EST	13.36
60.Laura Joonas	EST	14.23

M16

1.Andrei Kozórev	RUS	8.34
2.Andriy Polovinko	UKR	9.33
3.Florian Schneider	SUI	9.33
57.Kristjan-Martin Kirjanen	EST	13.07
62.Tõnis Laugesaar	EST	13.57
69.Björn Panker	EST	15.33

Pronksised teatemehed tulemusi vaatamas

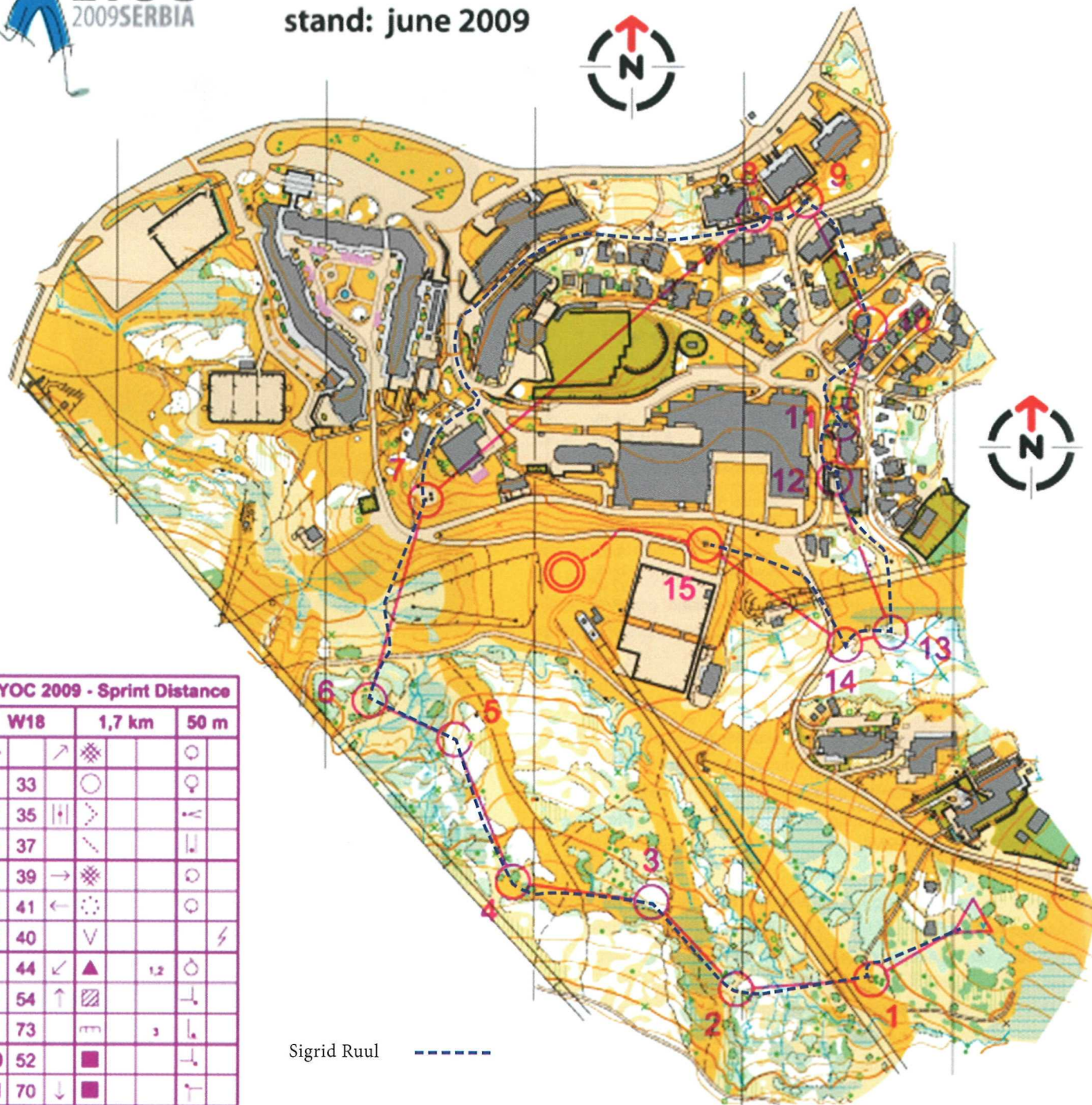
Eesti koondis

PAJINO PRESLO

1 : 4 000 e=2.5 m
stand: june 2009

EYOC 2009 - Sprint Distance

	W18	1,7 km	50 m
1	33	○	○
2	35	⊥	⊥
3	37	↘	↘
4	39	→	→
5	41	←	←
6	40	∇	∇
7	44	↙	↙
8	54	↑	↑
9	73	⊞	⊞
10	52	■	■
11	70	↓	↓
12	49	∩	∩
13	74	∪	∪
14	72	×	×
15	100	■	■

○ — 110 m — ○

Sigrid Ruul ————

Võistluskeskus ja sprindi maastik

Küsisin noortelt, mida nad EMl õppisid. Siin on vastused ja nendest saab uuteks startideks väga hea kokkuvõtte. Mõelgem, analüüsigem ja tegutsegem! Aitäh EMikatele torelda seltskonna eest!

TAUNO TIIRATS:

„EM andis hädavajaliku kaardikogemuse ehk andis võimaluse analüüsida hoopis teistes tingimustes orienteerumist.

Andis suurvõistluse kogemuse, mida läheb igal noorel vaja. Aga kõige enam – andis lootust tuleviku nimel.“

RAIDO MITT:

„Õppisin selle aasta EMilt väga palju, aga siin toon välja kaks asja. Esiteks õppisin seda, et olen füüsiliselt võimekas. Tänu oma vennale Rainisele, kes mind trenib ja kellega meil on väga hea koostöö, olin EMil väga heas vormis. On väga hea teada, et jooksukiiruses parimatele ei kaota, pigem on vahepeal vastupidi.

Teiseks õppisin seda, et mul on tehniliselt veel väga palju arenemisruumi ja EMi individuaalsed sooritused, mis mulle kõige rohkem rahulolu ei pakkunud, aitavad mul kindlasti palju edasi areneda. Ma tean, et ebaõnnestumistest õpitakse palju rohkem kui õnnestumiste läbi. Sellele toetudes võin õelda, et sain EMilt palju häid kogemusi ja palju mõtlemisainet.“

SIGRID RUUL:

„Punkti läheduses tuleb kindlasti tempo alla võtta, sest seal algavadki enamasti vead. Teine asi on see, kui on tehtud korralik ettevalmistus talvisel ajal (st ilma haiguste ja tõsiste vigastusteta), siis tuleb kindlasti ka mingil ajal tulemus ja ei tasu oma tuju alla viia ühel ebaõnnestunud võistlusel, kuna järgmine päev võib tulla hoopis parem. Samuti ei tasu enne võistlust juba end kaotajaks lugeda, alati tuleb minna võistlustele mõttega pakkuda konkurentidele üks korralik lahing. Üks kindel asi on ka see, et orienteerumisvõistlustel esineb üsna tihti üllatusi!“

TÖNIS LAUGESAAR:

„See oli mulle esimene tiitlivõistlus. Õppisin tundma erinevaid objekte, mis mulle olid uudsed. Kui punkt on kuskil kivilabüürindis sees, tuleb tempot alla lasta ja rahulikult punktile läheneda. Siis ei pruugi viga tulla. Esimest korda mäestikis olles sain aru, et ega see võistlus ei saa kerge olema. Maastik oli väga mägine ja füüsiliselt raske. Sain hea ülevaate teistest Euroopa poistest. See oli suureks kogemuseks sellisel maastikul. Ja veel, suur aitäh kõigile, kel mu sünnipäev meeles oli!“

Veel noppaid õppetundidest:

Kuna sel aastal olid Euroopakad mägedes, siis sain hea kogemuse, kuidas/mis taktikaga orienteerumine sealsel maastikul käib. Eriti pean sellega silmas kõrguse hoidmist ja pikkadel etappidel teevalikute tegemist (pigem minna ringiga, kui otse ja rohkem tõusu võtta). Et maastik oli kividerohke, siis pidi punkti piirkonda jõudes hoo maha võtma ja legendi lugema. Samas ei tohtinud kaardilugemist hooletusse jätta esmapilgul kergetesse punktidesse minnes, sest punkte osati hästi kivide ja puude taha peita, nii oli lihtne neist lihtsalt hooga mööda joosta. Kõige rohkem õppisingi seda, et lõpus ei tohi end lõdvaks lasta ja kaardilugemist hooletusse jätta, isegi kui etapid lihtsad tunduvad.

Oma esimestelt orienteerumisjooksu Euroopa meistrivõistlustelt õppisin ma kõige rohkem kivide vahel orienteerumist. Sain aru, et kivisel alal tuleb hoog maha võtta, legendi jälgida ja punktile kindlalt peale minna. Lihtsalt otsimisega võibki otsima jääda. Sain ka ise seda otsimist kogeda. Harjutada sai kõrguse hoidmist ja tajumist, mis on mägisel maastikul väga oluline. Kinnitust sain ka sellele, et mägedes jooksmine on raske ja piisab vaid ühest suuremast tõusust, et aru saada, kes jõuab ja kes ei jõua joosta. Enda kohta sain aru, et mu jooksukiirus on sel aastal märgatavalt tõusnud, kuid võitjatele jääb see siiski pikalt alla. Kui tasasel maal veel jõuan nende tempoga kaasa minna, siis tõusud teevad oma töö. Kokkuvõttes andis see võistlus mulle väga hea kogemuse, millest on palju õppida.

Mina õppisin võistlusest: Ükskõik kui suur ka võistlus ei oleks, peaks mõtlema ennekõike heale jooksule, mitte ainult kohale. Kui jooksed puhtalt, siis on hea koht kindlustatud. Veel õppisin seda, et sprint ei ole tegelikult nii erinev tavaorienteerumisest, seal peab ka ju kaarti lugema. Lihtsalt natuke täpsemalt. Serbia maastik on Eesti omast kõvasti erinev, aga tegelikult on see erinevus suurim füüsilise poolest. Peab ka Eestis rohkem mäetrenni tegema, kuskil neid ikka on ju. Kõige suurem õppetund on aga see, et puhas jooks on tähtsaim ja ei tohi niisama tiirutama hakata, ja vähemalt seal peab alati n.ö. kaardis olema.

Mina õppisin selle aasta EYOCl, kuidas näeb välja ühe suurvõistluse korraldus ja millised on sellise suurvõistluse erinevused Eesti võistlustega võrreldes. Õppisin seda, et bussisõidule ei ole mõtet kaasa võtta väga palju süüa, kui tehakse rohkelt peatusi. Paremini oleks kaasa võtta pangakaart (eriti veel Euroopa reisele). Viimasel õhtul selgus ka, et oma tosse ja riideid ei ole mõtet koridori kuivama panna, sest need võidakse ära varastada. Maastikust selgus, et kivide vahel orienteerumine nõuab kogu aeg kaardis olemist ja suuna hoidmist, sest seal võib väga kergelt viga tulla. Kivide vahel tuhlamine on riskantne ja väsitav (eriti kui kivid on mäe külje peal). Tarkust kogunes ka lisatõusu võtmise kohta. Mägedes mõttetu lisatõusu võtmine võib energia arvelt olla väga suur viga, sest väsimus mõjub ka mõistusele.

See oli minu esimene suur tiitlivõistlus ja orienteerumine mägedes, seega ei osanud ma midagi oodata ega loota.

Elkõige õppisin ma seda, et tuleb säilitada külma närvi ja ei tohi üle mõelda. Mägedes joostes on teevalik väga tähtis ja kõrgust tuleb osata hoida. Samuti tuleb arvestada, et kaardile on märgitud ainult suuremad kivid.

Euroopa meistrivõistlustel sain kindlasti juurde mägedes orienteerumise kogemust. Mäenõlval suuna ja kõrguse hoidmine hakkas päris hästi välja tulema võistluse lõpuks. Sain aru, et viga tehes peab kaardi vaatama oma asukoha määramiseks suuremat ala, mitte ainult seda piirkonda, kus sa arvad end olevat. Nii võib mitu väärtuslikku minutit säästa. Samuti sain enesekindlust suurvõistlusteks – puhast orienteerumisjooksu tehes on võimalik saavutada väga hea tulemus.

Vallo Vaher, Raido Mitt, Tauno Tiirats, Kenny Kivikas pärast autasustamist

Mõedakul selgusid Eesti meistrid laskeorienteerumises

M21 - 1

Armo Hiie tekst ja fotod

Lääne-Virumaal Mõedakul toimusid 19.-20. juunini Eesti lahtised meistrivõistlused laskeorienteerumises. Mõedaku spordibaasis korraldatud võistluse läbiviimise eest kandsid hoolt Eesti Laskeorienteerumise Föderatsioon, Piirivalve Spordi Keskkubi ja Rakvere Orienteerumisklubi. Viimastel nädalatel enne võistlust olime sunnitud tegema otsuse võistlusprogrammi lühendamise ja teatevõistluse ärajätmisest. Eelkõige tingis selle muidugi osalejate vähesus. Samuti ei toimunud meistrivõistlusi kõigis väljakuulutatud klassides, ainult M21, M50 ja N21 klassides oli piisavalt osalejaid medalite jagamiseks.

Oma toetusega aitasid AS Püksel ja Rägavere vallavalitsus. Võistlused klassides M21 ja N21 läksid ka MKVõistluste arvestusse – toimusid 3.-4. etapp 4 riigi (Taani, Soome, Rootsi ja Eesti) sportlaste osavõtul.

Tegime sel aastal Tõnu Lauteri ettepanekul

korralduses rida uuendusi. Kõigepealt ja olulisim oli see, et meistrivõistlused olid lahtised. Teine suurem uuendus oli tavarajavõistluse formaadi muutmine. Eelmise aasta ühisstardist hajutusega võistluse asemel oli sel aastal kavas viitstart sprindi tulemuste põhjal. Kuigi korraldajaid ja võistlejaid segas vihm, saadi võistlusega üldjoontes korralikult hakkama. Õnnestumise tagas osaliselt kindlasti kompaktnete võistluskeskuste – majutus ja toitlustamine, parkimine ja lasketiir – kõik asusid lähestikk.

Sprindis saavutas meeste

klassis meistritiitli Juha Tolonen Soomest, Ingemar Ericssoni (Rootsi) ja kaasmaalase Mikko Reitti ees. Parima eestlasena oli Tenno Alamaa 7. Naiste põhiklassi võitja soomlanna Maria Nieminen, Kristine Baagø ja Mette Möller

Nielsen (mõl. Taani) ees. Parima eestlasena oli Airi Alnek neljandal kohal. Senioride klassi M50 esikolmik: 1. Hans Wikbom (Rootsi), 2. Märt Järvik, 3. Taisto Rintee (Soome).

Tavaraja võistlusele starditi

viitstardist. Meeste ülipõnevas võistluses füüsiliselt väga raskel maastikul ja nõudlikul rajal ning küllaltki keerulistes ilmastikutingimustes, kus võistlejaid segas vihm ja tuul, pani viimases lasketiirus oma paremuse maksma sprindis neljas olnud Mikko Hölsö (Soome). Pineva heitluse järel jäi teiseks Mikko Reitti (kaotus 43 sekundit) ja kolmandaks rootslane Ingemar Ericsson (4.07 võitjast järel), kellele järgnesid soomlane Juha Tolonen ja rootslased Anders Boström ja Andreas Davidsson. Eestlaste parimad kohad: 7. Tenno Alamaa, 9. Raul Hindov, 10. Kalev Ermits, 11. Ulvar Pavlov, 12. Arvi Alamaa.

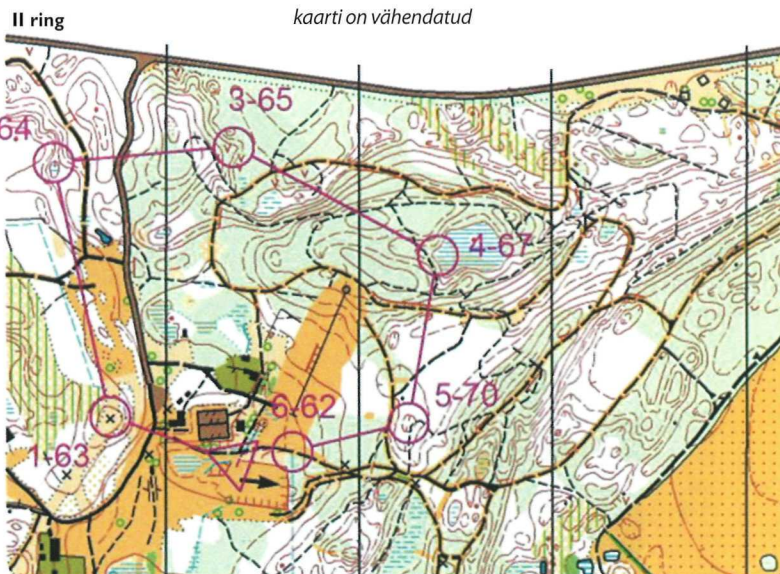
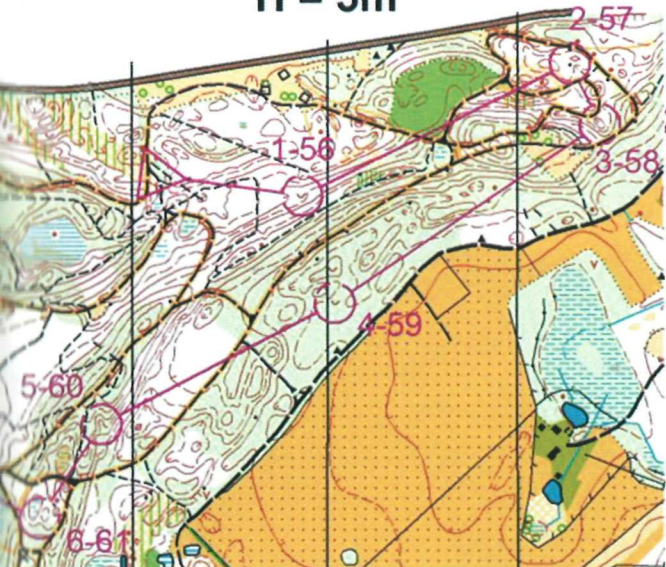
Naiste 21 klassis tegi tavarajal hea jooksu Karmen Alnek, tõustes 5. kohalt hõbemedalile Maria Niemineni järel. Kolmanda medali viis Soome sprindi kuues Meri Vihavainen. M50 klassis hoidis edu Hans Wikbom, Taisto Rintee tõusis hõbedale Märt Järviku ees.

Maailma karikavõistluste kokkuvõttes jagavad 4 etapi järel meestest 109 punktiga esikohta Mikko Hölsö ja Juha Tolonen, Tenno Alamaa on 51 punktiga 8. kohal. Naistest on suveräänne liider Maria Nieminen 117 punktiga, olles

Meeste tavaraja esikuik: vasakult Mikko Hölsö, Mikko Reitti, Ingemar Ericsson, Juha Tolonen, Anders Boström ja Andreas Davidsson

M 1: 5 000 19.06.2009
H = 5m M21 klassi sprindi I ring

M21 - 2

Naiste tavaraja esikolmik: vasakult Maria Nieminen, Karmen Alnek ja Meri Vihavainen

võitnud neljast etapist kolm.

MKetappide kõrval on järgmiseks olulisemaks laskeorienteerumise maailmameistrivõistlused, mis toimuvad augusti viimastel päevadel Belgias Arlonis.

Eestlaste M21 klassi parim Tenno Alamaa trahviringil

Parempoolsel pildil Mikko Hölsö

Juunioride MM Itaalias, Fiera di Primiero

Fotod: Piibe Tammemäe

Vallo Vaher

Tänavune juunioride orienteerumiskoos-
su MM toimus 5.-12. juulini Põhja-Itaalias
Dolomiidi mäestikis paiknevas Primiero orus.
Ametlik võistluskeskus oli linnake nimega Fiera
di Primiero. Võistlusmaastikeks olid tüüpilised
Alpi maastikud 1500-2000 m üle merepinna.
Ainult sprint toimus Mezzano linnakeses 700
m üle merepinna. Looduslikult on tegemist
kindlasti maailma ühe kauneima paigaga
ning soovitan kõigil sinna kanti reisida olgu
siis talvel koos mäesuusaharrastusega või suvel
lihtsalt mägiradadel matkates.

Sealne rahvas on ülimalt külalislahke ja abi-
valmis, samas eht itaallased – eriti võõrkeeli
ei räägi, siesta on päeva kõige tähtsam osa
(12.00-16.00). Üks asi, mis meie jaoks oli
kõige kummalisem ja millega tuleks sinna
reisimisel arvestada – enamus arvepidami-
sest käib sularahaga. Isegi meie majutuse eest
tasumist nõuti sularahas – nende jaoks oli täiesti
uskumatu, et me olime pangaülekandega oma
majutuse eest tasunud.

Nad ei suutnud seda mitu päeva uskuda ja
nõudsid meilt maksmist sularahas (kui olete
eelnevalt teinud mingeid pangaülekandeid, siis
võtke kindlasti kaasa ülekande order). Väga
kummaline oli vaadata, et näiteks Soome
treener tuli oma majutust tasuma sularaha

pakiga käes! Nii on seal enamikus hotellides,
restoranides ja ka muudes asutustes.

MM koondis koosnes 8 sportlasest ja 3 abi-
lisest/esindajast: Piibe Tammemäe, Hannula-
Katrinn Pandis, Lauri Sild, Kristo Heinmann,
Henrik Berg, Raido Mitt, Kenny Kivikas, Tauno
Tiirats, Vallo Vaher, Alar Assor, Peeter Pihl.

Koondis saabus võistluspaika nädal enne
esimest starti. Eesmärgiks oli kohaneda maas-
tike ning kaartidega ja saada aimu organismi
reageeringutest mäestikutingimustes võistle-
misel. Kõige suurem hirm enne võistlusi oligi
ilmselt teadmatus mõjudest, mis on tingitud
mäestikust valitsevast hõredamast õhust. MMile
minnes ei olnud meist kellelgi eelnevat mäesti-
kukogemust. Sügisel tänavusi plaane tehes oli
küll plaanis käia eelnevalt mäestikust ning ka
Otepääl alpitoad, aga saabunud üldise ma-
jandusliku langusega need plaanid külmutati
üsna ruttu. Võistlusteks valmistumisel lähtusime

kirjanduses toodud väidetest, et elades madalal
ja korra üleväl võistlemas käies ei tohiks väga
suuri raskusi esineda. Tagantjärele üteldes võib
vast seda ka kinnitada. Meie noori ei kurnanud
mitte kõrgus merepinnast, vaid väga pikad ja
üljäärsed nõlvad, mida meil ei olegi võimalik
praktiliselt trennida. Samuti tekitas raskusi kivide
vahel navigeerimine.

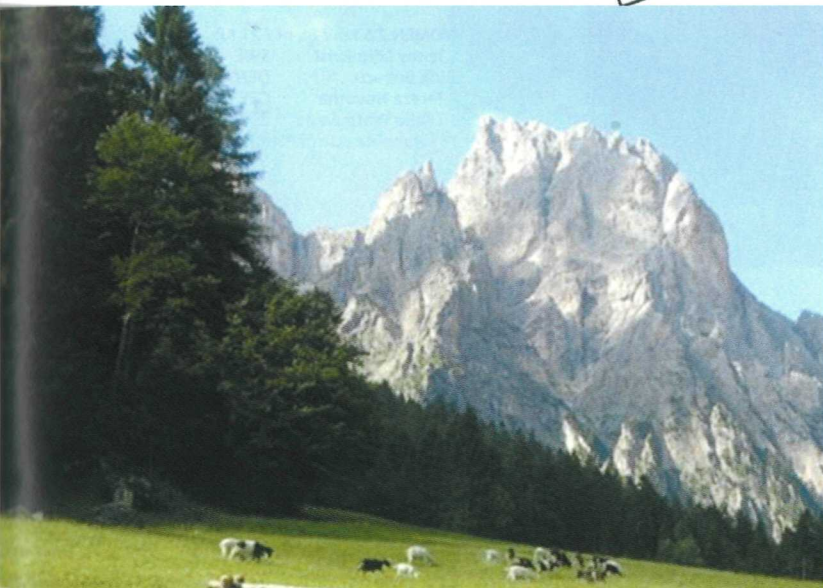
Kõik sportlased olid oma võistlemisele esi-
tanud kindlad eesmärgid ning neid eesmärgid
üritati ka täita. Tagantjärele tark olles võib
ilmselt väita, et mõned sportlased olid esitanud
endale liiga kõrged eesmärgid ning neid ees-
märgid täites keskenduti üle – kaardid olid pähe
õpitud ja kui midagi juhtus võistlussituatsioonis
olema teisiti, siis tekkis sportlase peas sega-
dus. Võistlust võeti nii tõsiselt, et lõpuks oli
kadunud igasugune võistlemise rõõm. Võistlusi
analüüsid ilmski, et natuke parem tulemus
jäigi mitmel juhul just mõtlemise taha. Ilmselt

1: 10 000

h = 5 m

Lühiraja
eeljooks

Kristo Heinmann

järgnevatiks võistlusteks valmistumisel ongi põhiliseks teemaks koondise abilistel, kuidas õpetada sportlasi võistluseks keskenduma. Minule isiklikult tundub, et meie noortel ei ole enam probleemiks füüsilised võimed, arendama peaks rohkem o-tehnilist ning vaimset poolt.

Võistlustulemustest

Sprint – rajameister oli sellega selgelt üle pingutanud. Võitja aeg oli küll napilt alla 15 minuti, aga ülejäänutel juba üle selle. Lauri püsiski esikümne konkurentsis just sinnani, kus võistlus oleks võinud lõppeda (10.-12. minuti), edasi ei jätkunud enam jooksujaksu ja tuli ka üks päris suur prohmakas. Ülejäänud sportlased jooksid oma tasemel või natuke kehvemini. Noorte EMilt tulnutel oli ilmselt sees veel reisiväsimus (saabusime võistluspaika öösel enne võistlust).

Pikk rada – Lauri 4. koht on suurepärase tulemus. Võistlust iseloomustavad kõrgus merepinnast (1700-1900 m) ja väga heitlikud ilmastikutingimused. Juunioride MMi pika raja start kestab võistlejate rohkuse tõttu (poistel 196 võistlejat) üle kuue ja poole tunni ja selle ajaga võib mägedes ilmastik mitmeid kordi kardinaalselt muutuda. Nii oli ka seekord.

Võistlus algas ideaalsetes tingimustes, mis aga vahepeal muutus täielikuks äikesetormiks, mil ka temperatuur langes pluss viieni. Võistluse lõpuks ilm taas normaliseerus.

Esindajana väidan küll, et võistlus sel päeval oli seotud õnnega ning tingimused põhjustasid väga suurt ebavõrdsust. Meie võistlejatest pidid äikesetormiga metsas olema Hannula ja Henrik, kindlasti mõjutas see oluliselt nende sooritust.

Lauri stardikoht oli viimase grupi esimeste hulgas – pärast teda startis veel 45 sportlast! Lauri stardihetkeks hakkas küll torm vaibuma kuid soojendus tuli läbi viia tormis, mis seda ka mõjutas. Põhiprobleem oli aga just rajal, kus vesi oli nõlvad siledaks pühkinud ning eesstartijate sissejoostud radu polnud võimalik kasutada – see eelis oli jälle Laurist tagapool startijatel. Oma stardikoha tõttu polnud Lauril võimalik kasutada ka tasemel kaasvõistlejate abi, mis oli jällegi olemas tagapool startinutel. Arvestades kõiki neid põhjusi, võib väita, et medal jäi õnne puudumise taha, kuid neljas koht on ikkagi suurepärane saavutus.

Piibe tegi enda kohta keskmise soorituse, Hannula ja Henriku sooritusi segas oluliselt ilm ja Kristo kõrbes (ilmselt oligi ülekeskendumine). Kennyle, Raidole ja Taunole oli see puhkepäev – neil oli juba olnud selleks ajaks 4 päeva järjest võistlust. Nad saavad veel 2 aastat juunioride MMi pikka rada joosta!

Lühirada – A-finaali pääsesid vaid Lauri, Piibe, Henrik. Võimete poolest oleks võinud seal olla ka ülejäänud, aga ilmselt mindi kvalifikatsiooni jooksma liiga rahulikult ja enesekindlalt. Kui tuli juba mõni väiksemgi viga, siis jooksu kiirusega seda enam tagasi joosta ei õnnestunud.

Finaaliks pakuti väga kivist maastikku ning sellega oli raskusi kõigil meie sportlastel.

Tulemusi finaalis võib lugeda tagasihoidlikeks ning loodetuist kehvamateks.

Teatejooks – põhiline raskus minule kui võistkonna juhile oli võistkondade komplekteerimine. Esimest korda minu 5 aastase karjääri jooksul oli see tõeline probleem ja ma tundsin end väga ebakindlalt. Põhjusi selleks oli mitmeid – Henriku kerge vigastus, Tauno natuke raskem vigastus, Raido kurtis peale lühiraja B-finaali väsimust, Kristo oli teinud eelnevalt palju vigu ning puudus täielik ülevaade tema jooksuvõimest jne, jne. Lõpuks valisime selle variandi, mida olime planeerinud terve kevadhooaja. Arutluse all oli veel ka esimese võistkonnana eelmise aasta EM kullavõistkond: Raido, Lauri, Kenny.

Tagantjärele tark olles olekski õige valik olnud just teine variant. Nende kolme poisi etapiaegu liites oleks võinud võidelda isegi 3.-4. koha peale. Aga see on kõik ainult „oleks“. Usun, et järgmisel aastal on võistkondade koostamisel õnne rohkem. Võistlusest veel niipalju, et Kristo esimene vahetus oli pettumus – hävis ta just jooksuvõimega. Henrik tegi keskmise jooksu, aga sellest sellel päeval ei piisanud.

MMi kokkuvõtteks võib ütelda, et oma taseme jooksis välja vaid Lauri. Noorematel poistel oli põhirohk MMle eelnend EMil ja MM oli rohkem kogemuste saamise paik. Usun, et sellest oli edaspidiseks ka kõvasti abi.

Lõpetuseks tänan Alarit ja Peetrit osutatud abi eest. See abi oli tohutu. Esimest korda oma ametiaja jooksul tundsin, et kõik toimis nii logistiliselt kui ka organisatoorselt suurepäraselt. Kolm treener/esindajat sellisel võistlusel on optimaalne arv. Usun, et sportlased said maksimaalse teeninduse. Üks samm on veel teha – ka juunioride MMile füsioterapeut!

Sprint final

Imer and Mezzano 6. Jul. 2009

MEN	3.1 km / 90 m / 24 KP
1. Matthias Kyburz	SUI 14.43
2. Milos Nykodym	CZE 14.56
3. Martin Hubmann	SUI 14.58
38. Kenny Kivikas	EST 16.32
47. Kristo Heinmann	EST 16.47
63. Raido Mitt	EST 17.04
65. Lauri Sild	EST 17.05
71. Tauno Tiirats	EST 17.16

WOMEN 2.5 km / 85 m / 21 KP

1. Jenny Lönnkvist	SWE 13.34
2. Ida Bobach	DEN 14.02
2. Tereza Novotna	CZE 14.02
36. Piibe Tammemäe	EST 15.37
101. Hannula-Katrin Pandis	EST 20.04

Long final

Passo Rolle 7. Jul. 2009

MEN	9.5 km / 440 m / 29 KP
1. Gustav Bergman	SWE 1:05.55
2. Søren Bobach	DEN 1:09.19
3. Martin Hubmann	SUI 1:09.25
4. Lauri Sild	EST 1:10.03
33. Henrik Berg	EST 1:28.26
83. Kristo Heinmann	EST 1:41.05

WOMEN 5.7 km / 275 m / KP controls

1. Ida Bobach	DEN 54.12
2. Jenny Lönnkvist	SWE 55.33
3. Marika Teini	FIN 56.28
33. Piibe Tammemäe	EST 1:05.26
90. Hannula-Katrin Pandis	EST 1:39.52

Middle Final

San Martino 10. Jul. 2009

MEN	4.1 km / 190 m / 19 KP
1. Olli-Markus Taivainen	FIN 26.21
2. Philipp Sauter	SUI 27.00
3. Ulf Forseth Indgaard	NOR 27.39
17. Lauri Sild	EST 30.34
50. Henrik Berg	EST 35.47

WOMEN 3.1 km / 140 m / 15 KP

1. Tove Alexandersson	SWE 23.24
2. Britt Ingunn Nydal	NOR 23.42
3. Ida Bobach	DEN 23.59
44. Piibe Tammemäe	EST 29.30

TEADE

MEN

1. SWE I	2:08.19
Olle Boström	43.20
Albin Ridefelt	44.21
Gustav Bergman	41.10
2. SUI I	2:09.1934
Philipp Sauter	44.14
Matthias Kyburz	41.46
Martin Hubmann	43.34
3. DEN I	2:12.2003
Udum Marius Thrane	44.52
Hansen Rasmus Thrane	44.12
Bobach Søren	42.59
14. EST I	2:20.49
Heinmann Kristo	47.40
Sild Lauri	44.26
Berg Henrik	48.43
15. EST II	2:21.19
Raido Mitt	44.59
Tauno Tiirats	50.50
Kenny Kivikas	45.30

WOMEN

1. SUI I	1:44.42
Fiona Kirk	34.33
Sophie Tritschler	37.29
Julia Gross	32.40
2. NOR I	1:46.29
Britt Ingunn Nydal	33.28
Elen Katrine Skjerve	37.19
Mari Jevne Arnesen	35.42
3. DEN I	1:46.39
Emma Klingenberg	34.34
Ida Bobach	36.49
Signe Klinting	35.16

Teatejooksu kaks ringi

Kristo Heinmann

SUVINE VÕISTLUSKALENDER

AUGUST

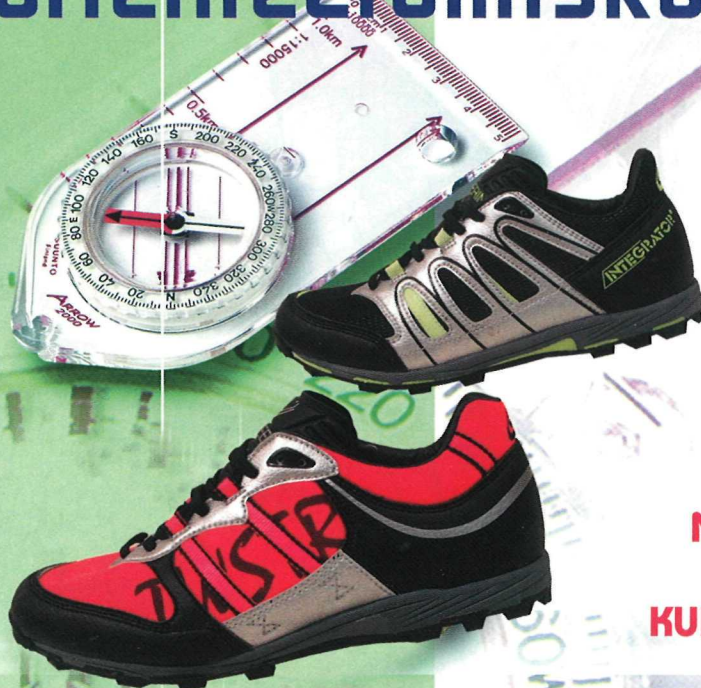
1	EMV sprint EMV öine	Põlva Saarjärve	17	Tallinna Sprint	Kodasoo
5	Rapla päevak Lääne-Virumaa kolmapäevak	Saunaküla Rakvere	18	Põlva teisipäevaku XV etapp OJ MM	Karaski Miskolc, Ungari
6	Hiiumaa neljapäevak Pärnumaa neljapäevak Tallinna neljapäevak Tartu neljapäevak	Taraste Kolga-Veski Mustla-Nõmme Tuigo	19	OJ MM	Miskolc
7	XXI Koprakarikas	Leevi	20	Hiiumaa neljapäevak Pärnumaa neljapäevak Tartu neljapäevak Tallinna neljapäevak	Leemeti-Õngu Tammiste Vooremäe Padise
8	XXI Koprakarikas	Leevi	21	OJ MM	Miskolc
9	RO MM XXI Koprakarikas	Ben Shemen, Iisrael Leevi	22	Paluküla maraton OJ MM	Lalli-Paluküla Miskolc
10	RO MM	Ben Shemen, Iisrael	23	OJ MM	Miskolc
11	Tallinna teisipäevak Järvamaa teisipäevak Põlva teisipäevaku XIV etapp RO MM	Männiku Paluküla Saarjärve Ben Shemen, Iisrael	24	Tallinna Sprint	Vääna-Jõesuu
12	Läänemaa kolmapäevak Lääne-Virumaa kolmapäevak RO MM	Roosta Lossijärve Ben Shemen, Iisrael	25	Põlva teisipäevaku XVI etapp Järvamaa teisipäevak	Leevi Jäneda
13	Hiiumaa neljapäevak Tallinna neljapäevak Pärnumaa neljapäevak Ida-Viru neljapäevak Tartu neljapäevak RO MM	Malvaste Kodasoo Valgerand Kohtla-Nõmme Udernaalu Ben Shemen	26	Tallinna Kompassi öine sprint Valga-Karula kolmapäevak Läänemaa kolmapäevak Lääne-Virumaa kolmapäevak	Merivälja Karula 3 – Hundi Kuliste Soomukse
14	RO MM	Ben Shemen	27	Hiiumaa neljapäevak Tallinna neljapäevak Pärnumaa neljapäevak Võru päevak Tartu neljapäevak	Põllumägi Türisalu Jõulumäe Lätis Kalnezers, Balvi raj Vitipalu
15	RO MM	Ben Shemen	29	EMV tavarada	Vastseliina
			30	EMV noored/veteranid teade	Vastseliina
			31	Tallinna Sprint	Rohuneeme

SEPTEMBER

1	Põlva teisipäevaku XVII etapp	Taevaskoja	3	Tartu neljapäevak	Välgi
2	Võru kolmapäevak Kolmikspriint Läänemaa kolmapäevak Otepää kolmapäevak Lääne-Virumaa kolmapäevak	Pikakannu Harku, Harjumaa Kaasiku Kirikuküla Viitna		Ida-Viru neljapäevak Pärnumaa neljapäevak Hiiumaa neljapäevak Tallinna neljapäevak	Sinimäe Rannametsa Palade Kangru
			5	Hiiumaa 48. karikavõistlused Swedbank Xdream IV osavõistlus	Kaibaldi Tabasalu

6	Hiiumaa 48. karikavõistlused	Kaibaldi	Hiiumaa neljapäevak	Kärdla
7	Tallinna Sprint	Tallinna Loomaaed	Tartu neljapäevak	Vedu
8	Põlva teispäevaku XVIII etapp	Hatiku	Ida-Viru neljapäevak	Pannjärve
	Tallinna teispäevak	Tähetorni	Pärnumaa neljapäevak	Rannapark
	Järvamaa teispäevak	Paide	18	Sõjaväelaste MM
9	Valga-Karula kolmapäevak Valga 4	Priimetsa	19	Põlva lahtised MV
	Läänemaa kolmapäevak	Paralepa		Sõjaväelaste MM teade
	Õine Seeriavõistlus	Vilde park	20	Põlva lahtised MV teade
	Rapla päevak	Valgu		X TAOK Rogain
	Võru kolmapäevak	Mõniste	21	Tallinna Sprint
	Lääne-Virumaa kolmapäevak	Altja	22	Põlva teispäevaku XX etapp
10	Tallinna neljapäevak	Pirita-Kose	23	Õine Seeriavõistlus
	Ida-Viru neljapäevak	Kurtna		Võru kolmapäevak
	Hiiumaa neljapäevak	Hausma	24	Tartu neljapäevak
	Tartu neljapäevak	Kaiu		Pärnumaa neljapäevak
	Pärnumaa neljapäevak	Võiste	26	World Cup
12	EMV pikk rada	Voose		Virumaa O-jooks ja Lääne-Virumaa MV
14	Tallinna Sprint	Männiku S	27	Balti Junior Cup tavarada
15	Põlva teispäevaku XIX etapp	Rosma		Baltic Junior Cup teade
16	Sõjaväelaste MM			World Cup
	Otepää kolmapäevak	Kellamäe	28	Tallinna Sprint
	Õine Seeriavõistlus	Pirita ringrada	30	Võru kolmapäevak
	Lääne-Virumaa kolmapäevak	Einjärve		Õine Seeriavõistlus
17	Sõjaväelaste MM			Otepää kolmapäevak

orienteerumiskauba osühing

NAASTARID,

SÄÄRISED,

KAITSEPRILLID,

ABIVAHENDID

NII TIPPTEGIJALE

KUI HARRASTAJALE

Muik Tallinna neljapäevakuil ja hooaja suurematel võistlustel.

jalas

OLWAY

**VJ
SPORT**

HEA VARUSTUS TAGAB RAHULOLU

Orienteerumiskauba OÜ Nurmenuku tee 9 Randvere 74001 Viimsi tel. 609 8904
agu.koppa@mail.ee 50 46 904

kaarti on vähendatud

TALSI

MUNDIGCIEMS

1: 35000

h = 5 m

Gäng

Armo Hiie

Jaak Rohtsalu ja Aleksander Pritsiku kommentaaridega

Kurzeme, Kurzeme ...

... ehk kuidas me kurzelaste maal
rogainimas käisime

FOTOD: ARMO HIIE

KAART: OK ZIEMELKURZEME

kodulehekülj: <http://www.okzk.lv/index.php?rogaine>

EELLUGU

Talsu Pauguraines Rogainings 2009 – see pidi olema üks kontrollvõistlus enne augustikuist tippündmust Soomes – EMI Ylläsel. Peale mu võistkonnakaaslase Raul Hindovi kerget trauma ei olnud tema võistlemine Lätis aga enam mõistlik ja nii liitusin teise tiimiga – Gängiga, kelle koosseis oli kahanenud samuti ühe liikme, Jaak Väarsi võrra. Kokku sai Gäng koosseisuga Aleksander Pritsik, Jaak Rohtsalu, Armo Hiie.

GÄNGIST

J.R. „Olude sunnil oli Gängi võistkond seekord kolmeliikmeline. Kõigil meil olid küll varasemad rogaini kogemused, kuid mitte korragi ei olnud me võistelnud ühes võistkonnas. Arvestades, et 12-tunnine võistlus on füüsiliselt kurnavam kui 8-tunnine, siis enne jooksu polnud aimugi, millisteks võivad kujuneda meie omavahelised suhted retke lõpusosas.

Õnneks osutusid esialgsed kartused asjatuks, suutsime üksteist suht hästi taluda ja tõenäoliselt tulid mõned krõbedamad emotsioonid lõpptulemusele ainult kasuks. Hea oli see, et hoolimata mõneta erinevast füüsilisest tasemest, suutsime kõik säilitada võitlusvaimu viimase minutini.“

TALSIS

Võistluspaigas Talsi lähedal ootas meid maaliline vaade järvele ja taamal asuvale torniga

kõrgele mäele. Külalishked korraldajad aitasid leida koha poolelioleva remondiga hostelis, kus magus uni aitas puhata kuuetunnisest autosõidust.

OK Ziemelkurzeme korraldas ka 6-tunnise rogaini, mille start oli öhtul kell 6. Märkasime rajale minemas MTBO harrastajaid, ametlik võistlus oli neilegi. Ja siis see algas – 12 h öine rogain! Kaardid jagati kell 20 ja start oli kell 21.00.

RAJA PLAAN

Mõtlesime välja vastupäeva ringi. Jätsime kohe ja üksmeelselt välja KP-d 65, 39, 30 ja 44. Kaardi lähemal uurimisel sai selgeks, et punktid asuvad peamiselt mägede tippudel ja on võrdlemisi teede või muude joonorientiiride läheduses – seega saavad KPde võtmistest kaalukamateks rajavalikud. Lagedaid alasid oli ka võrdlemisi palju ja teedevõrk korralik.

A.P. „Raja plaan läks libedalt. Minu mõte oli, et öösel on võimalik läbida 60-65 km. Tegelikult läbisime umbes 73 km minu mõõtmiste järgi. Ise oleksin rada jooksu käigus pisut ümber mänginud. Välja oleksin jätnud KPd 71 ja 43 ning oleksin üritanud ülevalt KPd 75 ja 70.“

J.R. „Läbitud raja pikkuseks hindan 75 km (linnulennult 60 km). Esialgne siht oli liikuda öösel kiirusega 5 km tunnise ja valguses 6 km tunnise. Tegelikult, tänu soodsale ilmale, läbisime iga tunniga natuke üle 6 km. Rada: unistatud

Läti männimetsade asemel ootasid meid ees kuusetihnikud, mis olid aeg-ajalt „vürtsitatud“ mahalangenud puudega.

Radadel ja väiksematel metsateedel oli teatav omapära, neil oli kalduvus aeg-ajalt haihtuda, seda eriti kaardi idaosas. Just seetõttu kujunes meie teekond kaardi idapoolses osas paiknevasse KP71 üsna aeganõudvaks.“

VÕISTLUS

Kella üheksast keskööni läbitud KP-d: 31-61-67-60-45-36-48-57-58-54-74-66.

Võrdlemisi hästi ja plaanipäraselt läks kõik seni, kuni tulid esimesed raskemad minekud 48-57-58 ja 54-74.

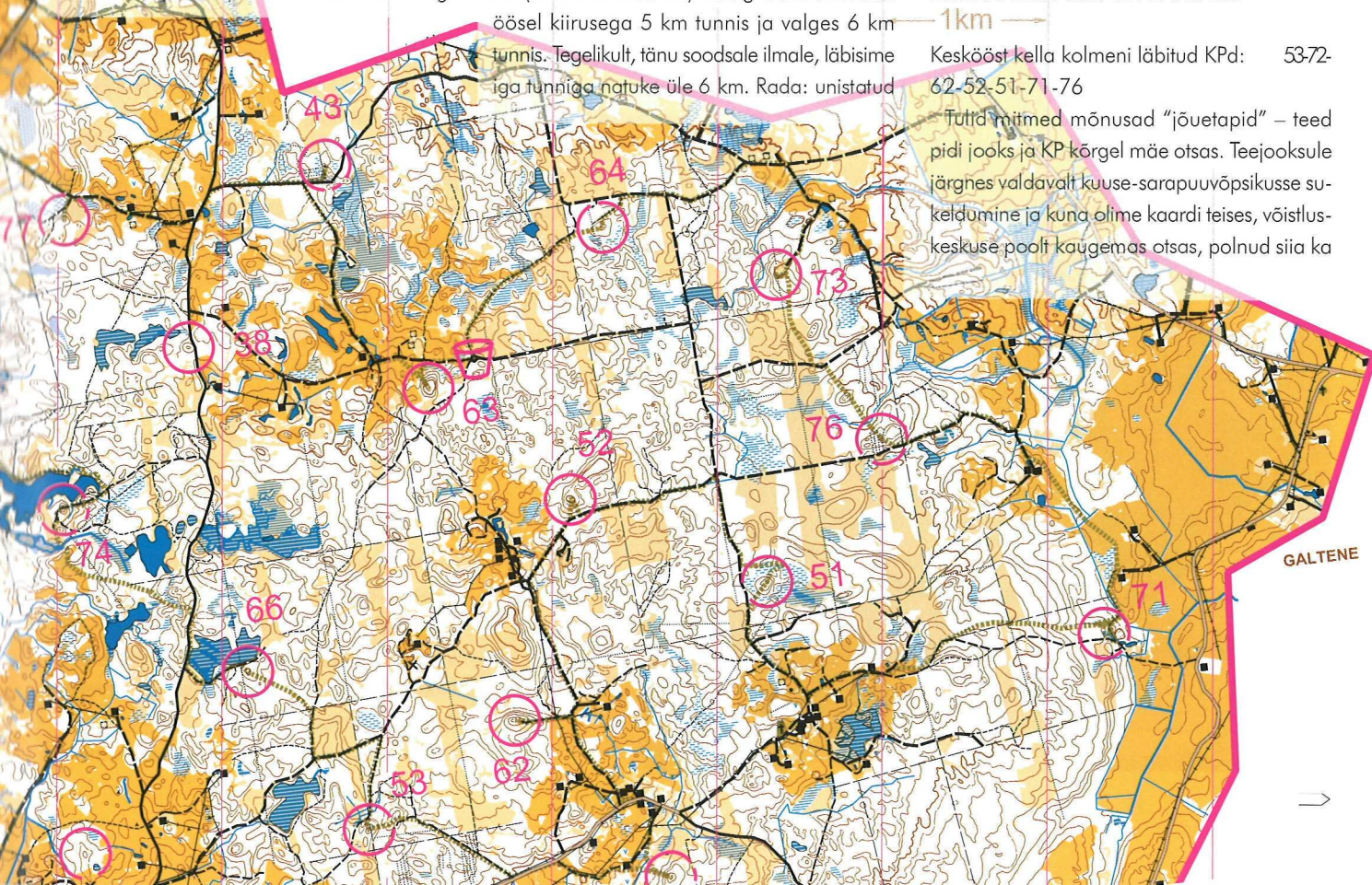
48-57 vahel kaotasime tihnikus sihi ja kuna oli juba pimedaks läinud, liikusime üldsuna. KP 58 minek oli aga üks lõputu kuusetihniku ja tormimurru rammimine, punkt ise oli aga teest oluliselt rohkem ida poole, kui kaart näitas. Selles punktis sattusime kokku mitme tiimiga, kellest ühega ka järgmise punktivahe koos jooksime.

54-74 oli etapp teisele poole soojärve, mille kallas oli soine ja teele jäi pidev kopratammide rägastik.

74-66 minnes tegime aga vale valiku, tulnuks joosta teed mööda suur ring vasakult. Üritasime aga otsemat metsateed ja kaotasime selle, otserünnakus kuluisid väärtuslikud minutid. Enne keskööd olime siiski 66. KPs kohal.

Keskööst kella kolmeni läbitud KPd: 53-72-62-52-51-71-76

Tulid mitmed mõnusad “jõuetapid” – teed pidi jooks ja KP kõrgele mäe otsas. Teejooksule järgnes valdavalt kuuse-sarapuuvõpsikusse sulkelumise ja kuna olime kaardi teises, võistluskeskuse poolt kaugemas otsas, polnud siia ka

kaasvõistlejate ega 6 h rogaini osalejate poolt jälgi ette tallatud.

Võistluse kaaluks sai KP 71. Lätlased teadsid!!! Sellest kõneles fakt, et selle KP võttis peale meie vaid 1 võistkond. Sellesse KPsse minek võttis liigselt aega, aga loobuda ka ei tahtnud, kuna järgmisesse minekul oli pool maad teed mööda.

51. KPsse minnes aga kaotasime pärast küla lõppu tee jalge alt. Kaardil olevat teed ei leidnud, seda lihtsalt polnud! Kulgesime suunaga, sest ka tagasi pöörduda oli juba mõttetu. Õigest teest ca 100 m põhja pool oli teine tee, millele lõpuks jõudsim ja mille äärt kammisime allikat otsides. Peale etapil kulutatud jõu, mis läks kuusetihnikute rammimisele, tegime siin veel ca 12-15 min viga, kuni leidsime õige tee ja ka punkti allika ning veega. KP 71 ja 76 vahel aga toimus eriline kino.

J.R.: „Möödukes öösel peale kella kahte ühest talust umbes 50-100 m kauguselt, tuli meil kõigepealt tegemist teha maja valvava koeraga. Poni siiski meid rünnata ei suvatsenud, piirdus

vaid mõningase jälitamisega. Kui olime talust jõudnud paarisaja meetri kaugusele, kuulsime hirmsat lätikeelset röökimist. Tõenäoliselt peeti meid varasteks. Jätkasime oma planeeritud teekonda. Korruga teatas Aleksander, et meile lähenevad mööda põldu autotuled. Õnneks oli ees päästev kraav ja mets ning seekord jäi meil soolalaeng pehmesse kohta saamata.“

Kella kolmest kella kuveni läbitud KP-d: 73-64-63-43-38-77-69-46-37-78-47

KP 73 asus kõrge servaga kruusakarjääri serval, sealt järgmisesse punkti minekuks valisime ringi teed pidi paremalt ja kasutasime selle varustuse sättimiseks ning kõnnil keha kinnitamiseks. Edasine rada võimaldas ohtralt teid kasutada, mida ka tegime – jätkasime kerge sörgiga või mõõduka kõnniga. Kasutasime veevarude täiendamiseks ka meie teele jäänud joogipunkte enne KP 63 ja peale KP 78.

A.P.: „Minul tekkis hommikul umbes kell 4.30 probleem toidu ja vee omastamisega. See

tekitas minus kõhklusid, kas energiat jätkub?“

J.R.: „Päikesetõusu aegu üllatas meid lagedatel krõbisev rohi – temperatuur oli langenud maapinnal tugevalt alla nulli. Kuna me 2-3 minutit pikemaid peatusi joogipunktis ei teinud, vaid jätkasime töusul kõnni või kerge sörgiga, siis ülearu külm ei hakanud.“

Kella kuuest finišini läbitud KP-d: 35-49-41-59-50-33-68-79-42-56-34-40-F

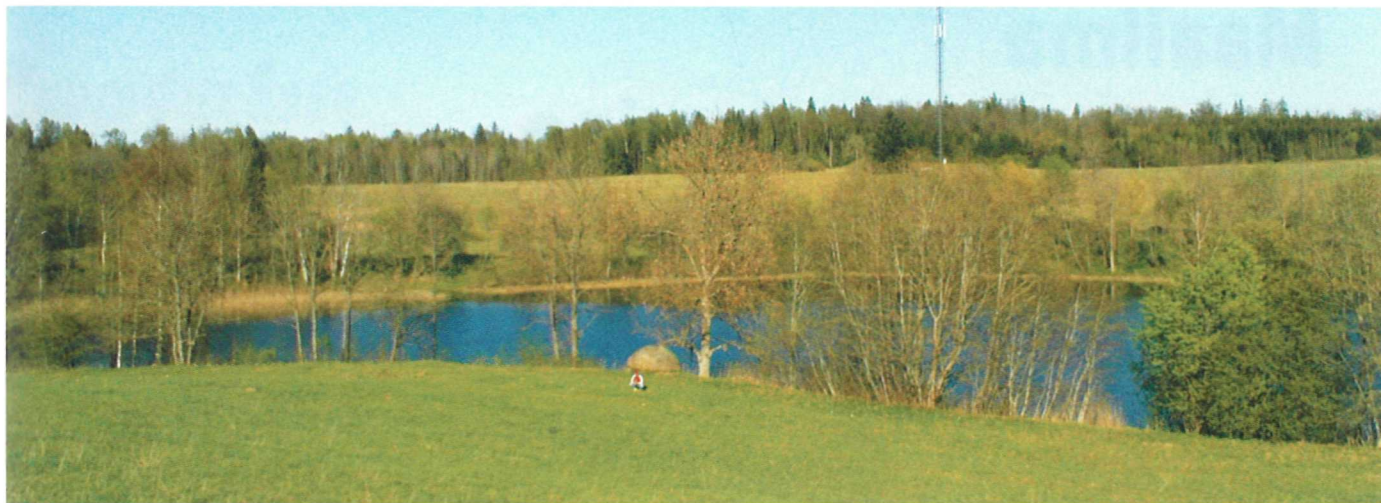
Kuigi enamusel etappidel sai teid pidi joosta, tuli hakata tegema esimesi korrekture rajaplaneeringus ja teel 47-35 minnes tegime otsuse KP 75 vahele jätta. Siin oli minu jaoks võistluse raskeim moment, sest vaja oli ise väsimusega võidelda ja ka oma kaasvõistlejaid innustada. Aleksandril oli juba mitmendat tundi probleeme ja see pärssis kogu tiimi liikumist.

A.P.: „50. KPs tein ettepaneku, et läheme otse KPsse 79. Sealt oleks saanud rahulikult võtta isegi rohkem punkte, kui me lõpuks võtsime. Armo jäi aga endale kindlaks. 68. KPsse jõudes olid minu jõuvarud täielikult otsas. Armo tippvõistlejana ütles, et kui te ei taha, siis läheme KP 79st otse tagasi ja kaotame 9 punkti. See käis ilmselt minu ja Jaagu au pihta. Kuidas ei taha – ikka tahame!!!“

J.R.: „Hommikuvalges olime sunnitud tegema esialgsetesse plaanidesse korrekture, see tekitas veidi omavahelist pinget. 68. KPs võtsime vastu ühise otsuse, et raja lõpuosa läbime vastavalt esialgsele plaanile (v.a. KP 70, mis jäi välja). See tähendas kõikide jõuvarude kokkuvõtmist ning viimased poolteist tundi peamiselt jooksime.“

Jooksime ikka tõsiselt ja üsna arvestatava

kiirusega. Tegime raja lõpuosas küllaltki korraliku skoori: 53 punkti viimase 3 tunniga ehk täpselt neljandik lõpptulemusest, mis pole mitte halb näitaja.

Hilisem analüüs näitas muidugi, et tark oluks raja lõpuosa ümber planeerida 50-79-42-(70)-56-68-33-55-40-(32)-F. KP 34 väljajätmine ja 55 võtmise õnnestumine andnuks võiduks vajalikud kaks lisapunkti, seda muidugi kontrollaega mahtumisel.

J.R.: „Enne eelviimast KPd (peale KP 34) tabas meid ebameeldiv üllatus – kaardil näidatud tee oli aiaga tõkestatud ning ees laiutas aiand. Tuli joosta ringi. Kuid kaotatud aega me enam tagasi teha ei suutnud. Hoolimata kõigist pingutustest lihtsalt jalgadest rohkem kiirust ei tulnud.“

Patustasin muidugi ise kaaslaste liigse sunnimisega, mida plaani alguses ei olnud. Enda enesetunne oli hea ja ka raja lõpuosas oli jõuvarusid veel järel. Mulle isiklikult selline 12tunnine formaat meeldis, vaatamata sellele, et suur osa ajast tuli liikuda pimedas ja mets ei olnud orienteerumiseks just kõige meeldivam.

A.P.: „Viimane tund tuli anda endast 200%. Mina nägin ainult Jaagu kandu. Kirusin ja vandusin, et ei jõua. Armo aga vehkis ees kätega, et tule-tule. Jaagul ja minul oli gaas põhjas. Rohkem polnud enam võimalik kiirust lisada. „Tule, tule! Viis minutit lõpuni.“ Avanes sirge. Kaart näitas, et kohe on ees karjalaudad, seal vasakule ja ongi finiš. Kurat, need laudad on ju nii kaugel. Ei jõua. Mul olid juba mustad rõngad silme ees. Siis aga nagu imevael, sõitis meie kõrvale auto ja autojuht seletas meile midagi tükk aega läti keeles. Saime aru, et ta pakkus meile võimalust ja-

Gäng: vasakult Armo Hiie, Aleksander Pritsik ja Jaak Rohtsalu.

lavaeva vähendada. Me keeldusime, kuna see poleks olnud aus. Jooksime finišisse.“

KOKKUVÕTTEKS

Napilt ei jõudnud me küll kontrollaega, aga olime üldesikohale nii väga lähedal – ütleme, et lihtsalt polnud ka õnne. Kaardi võib ka heaks lugeda, kasutusel oli 1: 35 000 mõõtkavas roganikaart. Üks omapära oli võistluse kontrollsüsteem – kuigi kõigil võistkonna liikmetel pidi SI olema, tuli igas KP-s märges teha aga ainult ühel võistlejal. Vastav kood, nr – kellele tuleb märges teha – iga võistleja võistkonnasine number, oli antud kontrollpunktis võistkonna liikmete arvule vastava numbril all.

Teiste kaasvõistlejate märged arvesse ei läinud. Seega tuli igas punktis olla tähelepanelik, et võistkonnale punktid ikka kirja läheksid.

Kokkuvõttes olen siiski väga rahul saavutatud tulemusega, seda just põhjusel, et me polnud koos võistelnud ega tundnud enne starti üldse üksteise võimeid. Tänu kaasvõistlejatele Gängist! Hea tulemuse tegid ka vennad Taivered Tartust, kes saavutasid absoluutarvestuses meie järel 3. koha.

Gängi tulemus:

aeg - 12:01.45
läbitud KPd - 42 (50st)
kogutud punkte - 212
trahvipunkte - 2
lõpptulemus/punkte - 210
koht HH40 klassis - 1.
koht absoluutarvestuses - 2.

Tulemused absoluutarvestuses:

1. Mes No Kalniem (Läti)	Almants Kalninš, Andris Mireckis	MO	211
2. Gäng (Eesti)	Aleksander Pritsik, Jaak Rohtsalu, Armo Hiie	MV	210
3. Brother teams (Eesti)	Eduard Taivere, Artur Taivere	MO	206
4. TAKA+ (Läti)	Dace Tranina, Peteris Ivans	XO	190
5. Rambataji (Läti)	Aigars Varna, Andris Leja	MO	189
6.2 SLAPJI KREKLI (Läti)	Valters Kaminskis, Guntis Pükurs	MO	187

Maailma suusaorienteerumine

vaatab kindlalt tulevikku (2)

Algus ORIENTEERUJAS nr 2

Margus Hallik

Esimene "Ski-O Tour" oli edukas

Sarnaselt murdmassuusatamisele otsitakse ka suusaorienteerumises ala atraktiivseks tegemiseks uusi väljundeid. Üheks selliseks ettevõtmiseks oli "Ski-O Tour'i" ellukutumine, mida plaanitakse sarnaselt tänavusele korraldada MMiga ühel aastal. Olgu siinkohal öeldud, et erinevalt teistest IOFi poolt viljelevatest orienteerumisaladest – orienteerumijooksust ja rattaorienteerumisest – ei toimu suusa-o MMvõistlused igal aastal, vaid vahelduvalt MKsarjaga iga kahe talve tagant.

Võistluse ellukutumise üks eesmärke on pakkuda kõrgetasemelisi võistlusi ka väljaspool suusaorienteerumise tippriike Skandinaaviat ja Venemaad, elavdades nii sealset kohalikku suusa-o elu. 2011. aastal plaanitakse võistelda Tšehhis, Austrias ja Slovakkias. Välja on pakutud ka idee: Eesti, Läti ja Leedu.

Selle-aastane "Ski-O Tour" toimus jaanuari keskel kaheksa päeva jooksul kolmes eri Alpi-riigis: Austrias, Itaalias ja Šveitsis. Kavas oli 2 sprinti, 2 lühirada ja 2 tavarada. Viimasel päeval starditi viitstardist. Esindatud oli 18 riiki, sealhulgas ka Eesti. Lisaks põhitähelepanu saanud eliitklassidele olid kohal ka noorte ja veteranide vanuserühmad, nii et tegu polnud siiski vaid tippvõistlejatele mõeldud üritusega.

Üks "Ski-O Tour'i" ideid on olnud üks ring ehk siis ühes riigis korraldatavad 2 etappi siduda alati ka veteranide MMiga. Sel aastal toimus see esimese kahe etapi raames Austrias. Meie vaprad veteranid: Randy Korb (M35), Heigo Pöld ja Jüri Pärnik (M40) ning Tõnu Tänav (M45) läid kaasa koguni kõigil kuuel etapil. Ehkki veteranide MMil sel aastal medalitele ei jõutud (parim oli Heigo 4. kohaga M40

klassis), toodi "Ski-O Tour'ilt" kokkuvõttes ära kolm poodiumikohta.

Põhiklassides jätkus dramaatikat läbi kogu võistluse ja seda eriti meeste klassis. Suure edu said näiteks Itaalia sprindietapil läbi oja põlvini vees jooksnud võistlejad (korraldajad ei osanud sellist rajavalikut ettegi näha). Kuna kokkuvõttes arvestati kaotust erijuhendiga protsentuaalselt, andis see seal kavaldanutele omajagu edumaad. Viimasel etapil sõitis aga viitstardist eelmisel hooajal Šveitsi EMil medalivõiduga maailma teravaimasse tippu tõusnud ja kuuendal päeval üldliidrina rajale läinud tšehh Ondrej Vodrazka enne esimest punkti sügavas orus paiknenud oja silda pidi ületades suure hooga põlvega vastu silda. See tähendas kokkuvõttes katkestamist ning ühe suurfavoriidina loobumist ka talle väga sobilikul kesk-euroopalikul maastikul peetud MMvõistlustest Jaapanis. Kolmanda ja viiendana rajale lähtunud venelane Andrei Lamov ja soomlane Staffan Tunis (mõlemad tulid hiljem muide Jaapanis ka maailmameistriteks), aga unustasid rajal kokkusaanuna üksteisega konkureerides mõned punktid sootuks vahele ning pidid seetõttu leppima diskvalifitseerimisega.

Meeste klassi võit läks seega kokkuvõttes ikkagi kõige pärjatumale mehele, paljukordsele maailmameistrile Eduard Hrennikovile Venemaalt, kes vana ja kavala rebasena pööras noortemate meeste eksimused lõpuks enda kasuks. Teine koht kuulus eelmise aasta MK-sarja võitjale, noorukesele pikakasvulisele rootslasele Erik Rostile, kolmanda kohaga lõpetas sarja üks ellukutsujaid IOFi suusa-o sportlaskomisjoni esimees norrakas Eivind Tonna.

Naistest võitis ka murdmassuusatamise MKsarjas võistelnud noor ja nääpsuke, ent väga tugeva suusatajana tuntud rootslanna Helene

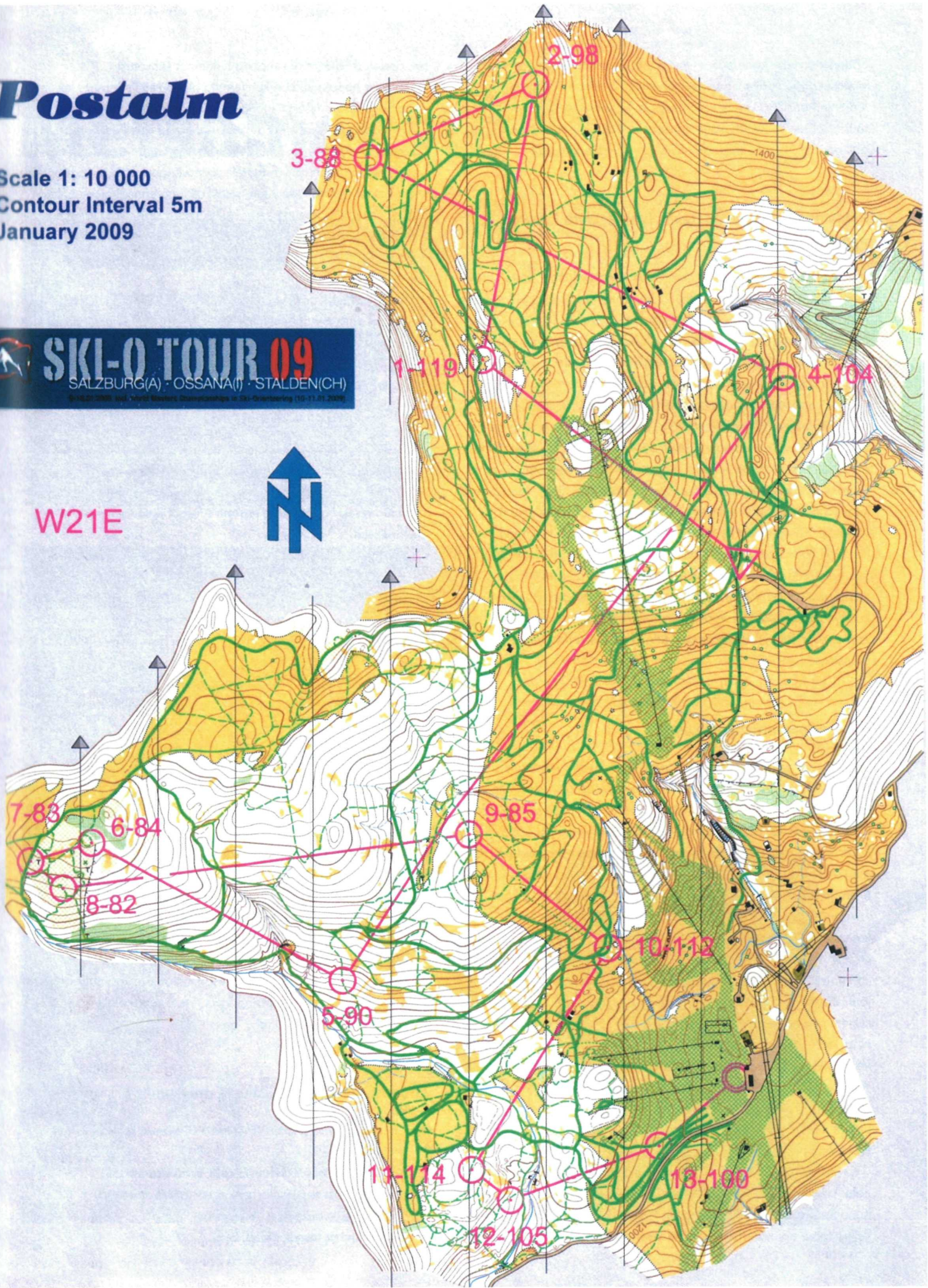
Postalm

Scale 1: 10 000
Contour Interval 5m
January 2009

SKI-O TOUR 09
SALZBURG(A) · OSSANA(I) · STALDEN(CH)
© 2009 Ski Orienteering Association of Switzerland (SO) · 10-11-01-2009

W21E

Söderlund. Teise koha pälvis venelanna Olga Novikova, kes suutis viimasel päeval sõita liidri vastu tagasi üle 3 minuti, kuid pidi siiski leppima napi 25sekundilise kaotusega. Kolmandale poodiumikohale tõusis Soome koondise liider Hannele Tonna, kelle norralasest abikaasa oli meeste seas samuti kolmandana lõpetanud.

Põhjamaade MV asendatakse iga-aastaste Euroopa meistrivõistlustega

Üks muutusi rahvusvahelises suusaorienteerumiselus on veel uuendus, et aastakümneid peetud väga kõrgetasemelisi Põhjamaade meistrivõistlusi tulevikus enam ei korraldata. Üks loogilisi põhjusi on fakt, et Põhjamaade meistrivõistlused olid viimastel aastatel avatud niikuinii kõigile. Selle asemel kutsutakse aga ellu juba hoopis iga-aastased Euroopa meistrivõistlused.

Olgu kadunud mälestuseks öeldud, et Põhjamaade orienteerumiselus on Põhjamaade MVI olnud alati tähtis koht ning seal võidetud tiitleid ja medaleid on hinnatud kõrgelt. Võib julgelt öelda, et Põhjamaade MV oli paljudel aastatel ka kõige tugevama tasemega rahvusvaheline võistlus üldse, sest iga maa võis sinna välja panna kuni 15 osalejat, samas on suurvõistlustel iga riigi kvoot vaid 4 võistlejat. Ka eestlased on siiani iga kahe aasta tagant (MMiga samal hooajal) korraldatud Põhjamaade MVI käinud tihtilugu suurvõistlusteks valmistudes tippkonkurentsis jõudu proovimas.

Järgmisel aastal toimuvad Euroopa meistrivõistlused MKsarjas koos juunioride MMi ja noorte Euroopa MVga veebruari keskel Rumeenias. Toimumiskoht on neil Miercurea Ciuc Karpaatide mäestikis.

Suusaorienteerumisest Eestis

Kuna lõppenud talv oli kahe viimasega võrreldes suurepärane, korraldati meil tänavu kokku lausa 10 talvist jõuproovi, sealhulgas kokku 5 Eesti meistrivõistluste distantsi, millest 2 küll detsembri lõpus läksid arvesse kui 2008. aasta MV. Positiivne oli seegi, et esmakordselt sai ilusti peetud Eesti suusa-o noorte karikasari. Noored ja juuniorid said kodus korralikult suusatrenni teha ning võistelda, mille tulemusel saavutati ka omavanuste tiitlivõistlustel korralikke kohti.

Äramärkimist väärib kindlasti poiste 5. koht juunioride MMi teatesõidust Rootsisis Örsa Grönklittis. Saavutusele lisab kaalu tõsiasi, et Eesti on osalenud kõigil senipeetud 14 juunioride MM-il alates 1994. aastast, kuid noormeeste teatekonkurentsis on kuue hulka jõutud enne vaid kahel korral. 1998. aastal, mil Venemaal võideti koguni pronksmedalid (Margus Hallik, Taavi Nurm ja Canter Värton) ning 1996. Slovakkias, kus samuti väga tugev võistkond (Canter Värton, Vallo Vaher ja Ander Ojandu) lõpetas samuti 5. kohaga. Võib öelda, et juunioride MMil on konkurents teatevõistlustel kohati kõvemgi, kui täiskasvanute tiitlivõistlustel, sest päris mitmes riigis on noorte treeningtöö ja rahastamine palju tugevamatel alustel, kui täiskasvanute koondise puhul.

Ka individuaalselt parimaks jäänud Tiit Toomase 16. koht lühirajalt pole tulemus, mida peaks häbenema. Ometi on sellelt Raul Kudre ja Kuno Rooba poolt kasvatud Värska ja Rakvere poiste generatsioonilt, kellest mõni on osalenud lausa viimasel viiel aastal noorte tiitlivõistlu-

sel, oodatud kokkuvõttes mõnda helgemat sähvatust.

Üks selle hooaja leid on kahtlemata olnud Mattis Jaama, kes murdmaasuusatamisest tulnuna saavutas noorte Euroopa MVI ligi 30 osaleja hulgas kohe 8. ja 10. koha. Ma ei julge pead anda, kuid arvan, et Mattis on olnud üks kõige väiksema suusa-o alase kogemusepagasiga tiitlivõistlustele sõitnud noori, ehkki mingisugune kogemus tal suvisest orienteerumisest oli juba ennegi olemas. Enne EMI oli noormees teinud elus vaid 2 suusa-o starti, kuid kohe esimesel neist võitis detsembris Ebaveres Eesti MV raames M18 klassis pronksi ning nädal hiljem oli Põlva meistrivõistlustel juba eestlastest selle vanuseklassi parim.

Seejuures sai ta mõlemal nädalavahetusel võistelda suusaorienteerumises vaid pühapäeval, kuna laupäeval lõi ta kaasa murdmaasuusatamise noorte jõuproovidel. „Lõi kaasa“ on muidugi vale väljend, sest Nõmme Spordiklubis Külli Halliku käe all treeniv Mattis kuulub oma vanuses Eesti suusatamises absoluutsesse paremikk. Lisaks noorteklassis võidetud medalitele on tal sel aastal ette näidata ka 14. koht Eesti täiskasvanute murdmaasuusatamise sprindimeistrivõistluste ajasõidust 45 osaleja seas ja seda vaid 16aastaselt. Ehkki Mattise peaaesmärgid on hetkel seotud murdmaasuusatamisega, kus ta kuulub Eesti Suusaliidu noortekoondisesse, on poiss huvitatud kaasalöömisest ka järgmiste aastate suusaorienteerumise noorte tiitlivõistlustel.

Rääkides täiskasvanute koondise tegemistest tuleb tõdeda, et tiiptasemel tegijate ring on meil viimastel aastatel kahjuks kokku kuivanud. Paar uut meest astus küll sel ja eelmisel aastal täiskasvanute klassi, kuid eks elu näitab, kui suuri eesmärgid nad julgevad endale seada. Ent Põhjamaade meistrivõistlustel oli Eesti tänavu esitatud siiski 4 mehega M21 klassis.

Kuna MM toimus sel aastal kaugel Jaapanis, lähetati sinna vaid katsevõistlustel meie meestest parimaks osutunud allakirjutanu, kelle parimaks tulemuseks jäi seal mitme vaheaasta järel saavutatud 21. koht. Ka selle talve Eesti meistrivõistluste raames välja jagatud neli individuaalkulda jagasid omavahel võrdselt ära Margus Hallik ja Tõnis Erm, kes mõlemad näevad oma peaalana hetkel siiski rattaorienteerumist. Kindlasti on aga oodata järgnevatel aastatel konkurentsi kasvu Eesti meistrivõistlustel meeste põhiklassis, sest sinna siirduvad tulevast hooajast ka mitmed praegused tugevad juuniorid.

Kahjuks pole naisi meil viimasel kümnendil suurvõistlustel rohkem välja panna olnud kui Tuuli Mäeots ning temagi lõpetamisel on meie koondis olnud meestekeskne. Kui meenutada ajalugu, oli meil 1990ndatel koguni kolm naist – Maret ja Rutt Vaher ning Mall Alev, kuulumas stabiilselt maailma suusa-o radadel esikümnesse.

Aga ma usun, et lumerohkete talvede jätkumisel kasvab praegustest noortest varsti nii mõnigi tipptegija. Eestis on ju olnud suusaorienteerumisest pikad traditsioonid.

Järgmise aasta suurvõistluste programm

- Täiskasvanute EM, juunioride MM ja noorte EM toimuvad Rumeenias 8.-15.02.
 - Suusa-o MKsari 2010
- 12.-17.01. Venemaa (keskdistsants ühisstartist, sprint, sprinditeade, tavarada)
 01.-07.02. Bulgaaria (maraton, lühirada, sprint, segavõistkondade sprinditeade)
 08.-15.02. Rumeenia (sprint, tavarada, lühirada, teade)
 13.-18.03. Rootsi (sprint, tavarada, lühirada, teade)

Metsameeste EM

Riho Männi

■ Metsameeste 16. Euroopa meistrivõistlused (EFOL) toimusid Tšehhi Vabariigis Böömimaal Zlate Horys (sprint), Černa Vodas (tavarada) ja Vidnavas (teade) 22.-27. juunini. Osales 14 riiki ligi 300 orienteerujaga, suurim oli Norra delegatsioon 49 jooksjaga. Eestlasi oli seekord tavapärasest veidi vähem – 17 jooksjat.

Kui varematel aastatel oli ilm võistluste läbiviimist soosinud, siis seekord sattusime suurte vihmasadude ja üleujutuste perioodi. Lisaks rasketele ilmaoludele nõudsid ka rajad omajagu füüsilist vastupidavust ning olid tehniliselt nõudlikud.

Sprindis krooniti võitjateks Kristiina Vinkel (W16), Katrin Vinkel (W18) ja Ville Vinkel (M40); hõbedale tuli Veiko Vinkel (M14) ning pronksile Siiri Rist (W18), Mariann Sulg (W21) ja Anne Pesti (W55).

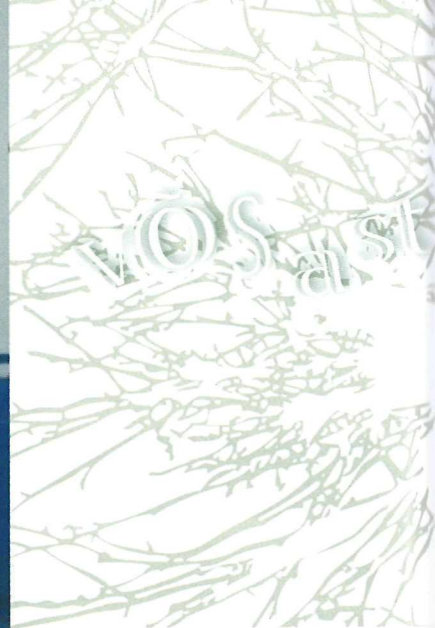
Tavarajal võitsid kuldmedalid Veiko Vinkel, Katrin Vinkel ja Ville Vinkel; hõbemedalid Kristiina Vinkel, Siiri Rist ja Mariann Sulg ning pronksi Kaire Vinkel.

Teatevõistluses olid teistest paremad W18 neid Katrin ja Kristiina Vinkel ning Siiri Rist ja M14-klassi noormeestest Veiko Vinkel Eesti-Soome segavõistkonnas.

Rõõmustavaks uudiseks tuleb lugeda meie võistkonna esindaja Kai Krausi valimist EFOL-i juhatusse.

Järgmisel aastal võrreldakse võimeid 10.-14. augustini Taani luitemaastikel.

Nimi, võistlusklass, klubi:

H45, Rae Rahvaspordi Orienteerumisklubi, lühendatult RAE ROK.

Sünnipäev, elukoht, perekond:

18.07.1963, Vaida, Rae vallas Harjumaal. Koos elukaaslase ja poeg Valteriga.

Haridus, amet:

Lõpetanud 1990. a. Eesti Põllumajanduse Akadeemia (EPA, tänane Maaülikool) maa-
korralduse inseneri erialal. Piirivalveameti
logistikaosakonna halduse jaoskonna
vanemohvitser.

Tõnu Tänav

Kus ja kellena töötad?

Kuni 2001. aasta septembrini töötasin koduval-
la maakorraldajana, siis sai maadejagamises
villand. Kuna mul oli Eesti Kaitseväge ohvitseri
auaste, võtsin vastu ootamatu pakkumise pii-
rivalvest. Nüüd töötan Piirivalveameti ja minu
tööülesandeks on Piirivalveameti kinnisvara ja
ehitusega seonduvate küsimuste lahendami-
ne.

Minu põhitegevus on üleliigse kinnisvara vöö-
randamine. Pärast Nõukogude Liidu lagunemist
anti kogu endise NL piirivalvele kuulunud vara
üle tolleaegsele Eesti piirivalvele ja seda oli
tõesti palju. Eks paljud mäletavad, et Läänemere
rannikul oli iga poolsaare otsas mõni piirival-
vemajake, nende paigutustihedus oli valitud
nii, et omavahel oleks silmside.

Palju on tööd ehitusvaldkonnas, mis minu
jaoks oli alguses suhteliselt võõras, kuid kui
Eesti Vabariik asus ühinema Schengeni viisa-
ruumiga, alustati Euroopa Liidu toetusvahen-
dite abil aktiivselt uuendama idapiiril asuvaid
piirivalveehitisi.

Nüüd võib öelda, et Eesti piirivalvurite töötin-
gimused, nii olme, kui ka tehnika, on väga heal

tasemel. Seda käivad vaatamas isegi paljude
teiste maade kolleegid.

Tavaline tööpäev möödub Tallinnas asuva
peamaja seinte vahel, kuid pea iga nädal on
ka väljasõite Eesti eri piirkondadesse, sh. ka
sellistesse kohtadesse, kuhu tavainimene ei satu
nagu näiteks Vaindloo saar. Sellised väljasõidud
teevad töö vägagi huvitavaks.

Milline on Sinu suhe orienteerumisega?

Orienteeruma sattusin isa õhutusel 1974.
aasta maikuuks, kui Viiu Rebane moodustas
Vaidas treeningrühma. Viiu oli väga range
treener – käskis pidada treeningpäevikut,
mida kontrollis kord kuus, hommikuti pidime
käima jooksma-võimlemas ja nädalas korra
oli teooriatund. Muidugi oli kohustulik osavõtt
päevakutest.

Huvitav, et meeles on esimene iseseisev met-
saminek Pirita-Kloostrimetsa kaardil. Esimese
punkti kiire leidmine oli suur elamus ja kohe
tekkis tunne, et see ala pole ju üldse raske ning
edasi sai jalgadele vaid valu antud ning ...
järgmine, 200 m kaugusel asuv KP, sai leitud

alles 30 minuti möödudes.

Esimese medali sain (vist 1976. a.) Jõu MV-I
märkejooksus Kuivajõe kaardil. Täna on
igasuguseid medaleid kogunenud umbes
250 ringis, mis ühte puukirstu kokku pandu-
na meenutab väikest aarete kasti ja seda see
minu jaoks ka on. Orienteerumas olen käinud
erinevatel aegadel erinevate eesmärkidega:
lapsena, et olla teistest parem-osavam; noo-
rukiaas, et olla kamba, s.t. orienteerujate
vennaskonna liige; ülikooli ajal, sest oli tore
seltskond, sai mööda NL võistlustel käia; nüüd,
sest see on elu üks külgekasvanud osa, mida
maha ei pese!

Hea, et orienteerumisel on mitmeid „lapsi“.
Minu üks suuremaid lemmikuid on suusaori-
enteerumine, sest mulle pole jooks kunagi
istunud, seevastu suusatamist võin lausa nau-
tida, olenemata raskusastmest. Üks põneva-
maid orienteerumiselementidega liikumisi on
muidugi seiklussport, millest olen osa võtnud
alates 2003. aastast, mil korraldati võistlussarja

nimega Lapin Cup.

Praegu on Xdreami võistlustel osalemine saanud lausa kohustuslikuks ja nii imelik kui see meie vanuse kohta ka ei tundu, oleme B-rajal kogu aeg esikümnes, kuigi jooksukiirus jääb teistele kõvasti alla ning mõnel meist on kehakaal üle 90 kg. Kahjuks olen pidanud kaks viimast osavõistlust vahele jätma Tartu rattarallil kukkumisel murtud rangluu pärast, aga viimasel etapil püüan rivis olla.

Kuidas vaatavad Su sõbrad Sinu hobile? Kas oled kellegi metsa meelitanud?

Enamik sõpru on samasugused O-haiged nagu minagi. Töö juures vaadatakse mind ikka natuke imelikult, kui ma esmaspäeviti õhinal räägin, millises mudas ma nädalavahetusel roomasin või veekogus ujudes punkte noppisin.

Samas teavad kõik minu „kiiksu“ ja suhtu-

meenub erakordsete pöögimetsade ja liivakivilaljudega, Kandalakša talvelaager 1989 erilisel toreda meeskonna ning uskumatu, n.-ö. vene stiilis elu-oluga, Austraalia 2002 oma põlenud eukalüptimetsade ja kullakaevandusaukudega, Kanada 2006 suure karuohu hoiatusega korraldajate poolt, mida tuli võtta täie tõsidusega.

Suurim elamus on siiani seotud 1996. aasta Šveitsi mitmepäevajooksu stardieelse seigaga. Nagu ikka, oli enne starti vaja käia ennast kergendamas. Võtnud ennast järjekorda, mis oli oma 50 m pikk, ei saanud esialgu aru, miks inimesed tulevad WC katva kileseina tagant välja kõva häälega naerdes ja hoides enda ees käes kilokotti, kus sees midagi loksus. Kui järjekord minuni jõudis, anti mullegi üks kilokott, kus peal oli juhend, kuidas seda kasutada: aseta potile ning pärast palun vii ise suurde prügikonteinerisse. Mulle jäi arusaamatuks, miks see kott pidi olema läbipaistev!

vad asjasse positiivselt, sest üks piirivalvuri töö nõuab ka head kaarditundmist ning seetõttu on suurem osa piirivalvureid ka kaardiga metsas käinud ja selle tunde kätte saanud.

Sel aastal olen näinud päris palju töökaaslast päevakutest osa võtmas, mida ma varasematel aastatel eriti ei ole täheldanud. Ju siis on inimestel majanduslanguse perioodil rohkem aega oma tervisele tähelepanu pöörata.

Orienteeruma olen meelitanud ka oma poja (nagu tõenäoliselt enamik tõsisemaid orienteerujaid). Tema huvi sai alguse O-päevakute nõõrriajal jagatavatest pulgakommidest (sügav kummardus SRD tiimile). Vahepeal see innukus küll kadus, kuid tänavu, pärast kahe aastast pausi, võttis ta minu suureks üllatuseks asja jälle suure õhinaga käsile.

Sinu suurimad o-elamused?

Suurimad elamused on saanud orienteerumise seotud reisidelt: Tšehhoslovakkia 1988

Mida pead oma elu tippsaavutuseks?

Nii kummaline kui see ka ei tundu, on suuremad saavutused seotud orienteerumise nn. kõrvalharudega: laskeorienteerumise MMil 2007. aastal H40 klassi võit, samuti suusaorienteerumise veteranide MMidel saavutatud kohad.

Kas Sinu suveplaanidesse kuulub ka mingi kindel orienteerumisüritus, millest kindlasti alati osa võtad?

Võimalusel võtan osa Jüriööjooksust, Ilvestea- test, Jukola teatejooksust ning üle aasta ka Tšehhi mitmepäevajooksust. Talvel tahan kindlasti ette võtta vähemalt ühe suusaorienteerumise välismaal.

Kas ja milliseid harrastusi Sul veel on lisaks orienteerumisele?

Kindlasti seiklussport, suusatamine, rattasõit, vähem ka laskesport.

Kas Sinu igapäevatöös ja orienteerumises on ühiseid jooni?

Oma kõrghariduse eriala valikul sai määravaks seos orienteerumisega, sest mõlemad on seotud kaartidega. Täna ei saa ma ilma kaartideta kuidagi hakkama. Kinnistute piiride täpsustamine, Eesti Vabariigi piiri täpse asukoha määramine looduses jne.

Kui Sinu töökohta tellida Orienteeruja, kas see leiaks lugejaid? Kus ja kas peaks Orienteerujat veel levitama, milliseid teemasid (rohkem) käsitlema?

Mõned aastad tagasi oli Orienteeruja Piirivalveametisse tellitud ja lugejaid oli ning on ka täna. Kahjuks on O-huvilised lugejad maja peale laiali hajutatud ja oma piirangu tõmbab ka tänane majandus, kus kokku tuleb hoida iga pisiasjaga.

Kindlasti peaks ajakirjas olema oma lehekülj algajatele, sealjuures mitte ainult lastele, kus õpetatakse A-d ja B-d ning tuuakse sekka näiteid „tegiijate“ praktikast. Viimases orienteerujas oli just selliseid noppeid (näiteks kompassi kasutamise mõttekus-mõttetud algajatele) – hea kodus õpetuseks näidata.

Milline on Sinu arvates Eesti põletavaim probleem orienteerumises täna?

Igipõline teema – meedias kajastamine. Mulle ei mahu pähe, kui meedia kajastab laialt näiteks kellegi tennisemängija saavutusi (enamasti kaotusi) 5000 \$ auhinnaurniiril ja samal ajal jätetakse mainimata orienteerujate head tulemused tiitlivõistlustel (vabandan juba ette tennisefännide ees).

Järjest suuremaks probleemiks on igasugused eurodirektiivid, -eeskirjad, mis seotud looduse ja metsaskäiguga ja mida eesti ametnikud piinliku pedantsusega täita püüavad. Juuksed ajab püsti roheteroristide kisa looduskaitse sildi all! Ma usun, et orienteerujad on kõige loodussõbralikumad metsas liikujad.

Kas orienteerumine peaks saama olümpialaks?

Asja määrab ära atraktiivsus ja arusaadavus meediale. Kas on seda vaja vägisi sinna toppida, kui harrastajaid on ikka väga piiratud territooriumidel? Seega täna vormis – ei!

Kellest tahaksid lugeda Vöasast väljas rubriigis?

Nii elusolevatest kui ka siitilmast lahkunud O-legendidest, nii kodu- kui ka välismaistest.

Kaardistajate elu muut

Peep Otsavel

Kaardi kvaliteet on o-võistluste õnnestumise oluline komponent. Tehnika areng peaks lähiaastail tooma kaardistajate lauale sootuks uue kvaliteediga alusmaterjalid ning o-kaartide üldine tase seeläbi tõusma. Põhjusti on kaks – head kaardistajad jõuavad rohkem kaarte teha ja mitte nii heade kaardistajate toodang saab olema kvaliteetsem.

Tööpõhimõte

Lennukile paigaldatud laserskanner ehk lidar saadab välja valgusimpulsi. Teades GPSi andmete põhjal lennuki asukohta ja kõrgust on võimalik tagasi peegeldunud impulsi teeloleku aja põhjal välja arvutada maapinna kõrgus merepinnast. Impulsside tihedus on nii suur, et Eestis väljaspool linnasid kasutatava lennukõrguse puhul saadakse 2-3 mõõtepunkti ruutmeetri kohta. Pärast kogutud mõõtmisandmete töötlemist on võimalik teha reljefimudel, mille vertikaalne täpsus on ± 15 cm.

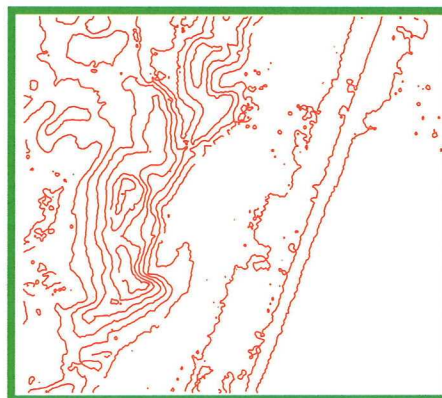
Kindlasti tekib õigustatud küsimus, kas lidar võimaldab luua reljefimudeli metsaga kaetud maapinnast. 100% garantiid ei saa anda, aga rusikareegel võiks kõlada nii: kui päikesepaistelise ilmaga metsas jalutades on päikesekiiri näha, siis saab maapinda mõõdistada. Just seetõttu eelistatakse teha ülelende kevadiste selgete ilmadega, kui puud ei ole veel lehte läinud – mõõtmiste kvaliteet on siis parem. Väga tihedas kuusikus võib reljefimudellisse jääda siiski valgeid laiuke, mis tuleb välitööde käigus käsitsi kõrvaldada.

Tegelikult on võimalik kogutud andmetest tuletada lisaks reljefimudelile muudki kaardistajale kasulikku infot. Kommertskasutuses olevad lidarid suudavad mõõta iga impulsi kohta kuni 4 erinevat peegeldust. Näiteks võib esimene peegeldus tulla puu ladvast, teine alustaimestikult ja alles kolmas maapinnalt. Võttes aluseks esimese ja viimase peegelduse, saab luua vastavalt taimestiku kõrguse ja reljefimudeli. Taimestiku kõrguse

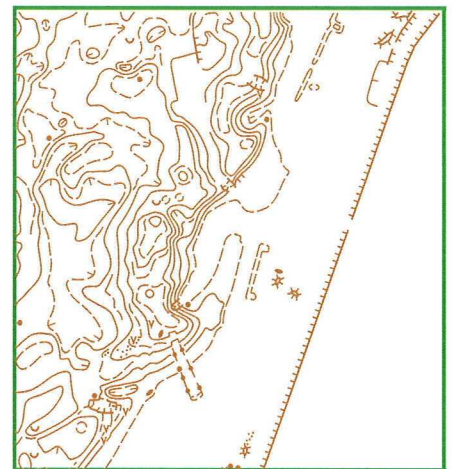
modelilt saab kaardistaja joonistada ümber kõlvikupiirid, lagendikud, kraavid ja teed. Tõsi, objektide täpne sisu (näiteks, kas lagendik või lage soo) ja õige o-kaardi tingmärk selgub välitöödel.

Võimalused ja ohud

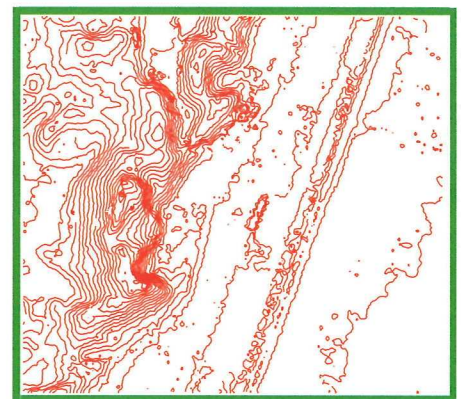
Jutu illustreerimiseks väike võrdlus o-kaardi ja lidari andmetel tehtud reljefimudeli vahel Jõulumäe kaardi põhjal. Lidari andmetel põhinev reljefijoonis on arvatud mõõtepunktidest vabavara abil. Iga mõõtepunkt on kirjeldatud 3-dimensionaalses ruumis – punkti asukoht ja kõrgus merepinnast. Ajakulu arvutamisele ja kujutise teisendamisele Ocad'i formaati võttis aega umbes 2-3 minutit. Pildil on maa-ala pindalaga ca 0,25 km². Kui algandmeteks on mõõtepunktide jada, siis reljefimudeli loomisel kasutatava lõikevahe saab igaüks ise valida. Kahjuks ei ole võimalik lisada siia taimestiku kõrguse mudelit.

a - fragment Jõulumäe maastikust, lidari mudel 2 m lõikevahega

b - fragment Jõulumäe o-kaardist (2006059)

c - fragment Jõulumäe maastikust, lidari mudel 1 m lõikevahega

Väga lihtne oleks tekitada reljefimudel ka 0,5 m lõikevahega, aga kas on mõtet? Erinevad allikad on nimetanud lidari mudeli kasutamisel üheks ohuks o-kaardile liigsete detailide kuhjamist. Täpse reljefialusega töötamisel kujuneb võtmesõnaks üldista-

ub lihtsamaks

mine ja ebaoluliste detailide eiramine ning kustutamine. Objektidevaesel maastikul võib kergesti tekkida kiusatus näidata o-kaardil lidari mudelil nähtavat suure diameetriga 1 m sügavust lohku, mida aga metsas joostes ei ole võimalik hoomata. Kuni o-kaardiga jooksevad metsas inimesed, mitte robotid, peaksid kaardistajad jätma orienteerujale alles vaid olulised, so ümbritsevast eristatavad objektid.

Suur võit täpse reljefimudeli kasutamisel o-kaartide valmistamisel on välitööde mahu oluline vähenemine. Eriti uute maastike kaardistamisel või siis väga vanade kaartide uuendamisel. Lätis on lidariga loodud põhjasid kasutatud ca 2 aastat ja üks kaardistaja väitis Sixten Sillale mitme kaardi kogemuse baasil, et välitööde maht on vähenenud 60%. Ajasääst tuleb reljefi mõõdistamisele kulunud ajast, samuti teadmisest, et reljefiandmed on täpsed ning muud infot kaardile kandes saab kasutada reljefiandmeid usaldusväärse pidepunktina.

Olukord Eestis

2007. a. lõpus ja 2008. a. alguses lipsasid uudistest läbi kaks lühiteadet, vastavalt

“Maa-amet ostis uue maamõõtmisüsteemi” ja “Maa-amet ostis lennuki”. Kumbki ost oli kallis, kuid Maa-ametil on nüüd vajalik varustus, et teha ise kvaliteetseid ortofotosid ning maapinna lasermõõdistusi. Ortofotodega oleme jõudnud juba harjuda, kuid lasermõõdistusi on Eesti kohal seni tehtud piiri tagant tellitud tehnika ning spetsialistidega.

2008. a. kevadeks oli Maa-ameti spetsialistide koolitus ja tehnika seadistus niikaugel, et tehti esimesed lennud. Pildistati ja mõõdistati kogu Eesti rannik, saared ning Lääne-Eesti umbes Pakri saarte jooneni. Huvilised saavad vaadata Maa-ameti kodulehel olevalt kartogrammilt 2008. a. tööde piirkonda. Nagu eespool mainitud, on parim aeg töödeks kevadised selged ilmad, kui puud ei ole veel lehte läinud.

Praeguseks peaks olema 2008. a. andmed töödeldud, 2009. aastaks planeeritud lennud tehtud ja andmete töötlemine juba toimuma. Kahjuks ei ole käepärast täpset ülevaadet, aga hetkel ei olegi see kõige olulisem. Eelnev jutt on Eestis seni vaid huvitav lugemine, sest reljefimudeleid ametlikult kasutamiseks saada või osta ei saa.

Maa-amet kirjutab „Ruumiandmete

seadust”, mille 5. peatükk reguleerib ruumiandmete kasutusse andmist, sätestades ruumiandmete tasu eest kasutusse andmisel ruumiandmete maksumuse arvutamise alused. Eelnõu peaks Riigikantseleile esitatama septembris, siis saab esimese ettekujutuse, milline poliitika on ruumiandmete haldamisel plaanis.

Seniks võib aega kasutada eneseharimiseks, et eelnõu osas oskaksime tõsiseltvõetavaid ettepanekuid teha ning kaugemas tulevikus asjatundlikud tellijad ning kasutajad olla.

Lisainfo

Käesoleva ajakirjanumbri ilmudes leiata lingid allikmaterjalidele o-foorumis (www.orienteerumine.ee/foorum). Lisaks viited muudele materjalidele, mida teemast huvitatud võiksid lugeda ning omalt poolt viidetega täiendada. Kõige muu hulgas otsin välja viited USA veebilehtedele, kust kõik huvilised saavad lidariga tehtud mõõdistuste andmeid vabalt alla laadida ja omal käel esimesed katsetused kohe ära teha.

Seiklussportlase nõuandenurk

Uni ja võitlus sellega

Uneprobleem tekib suuremal või vähemal määral võistlusel, mis kestab vähemalt ühe öö. Tavaliselt esimesel ööl väga väljakannatamatult unevajadust siiski ei teki. Mina kipun tavaliselt magama jääma pärast päikesetõusu, kui esimesed päikesekiired keha soojendama hakkavad. Öösel on mul enamasti liiga külm, et magamisele mõelda. Teine tavaline unetekkimise periood on pärastlõunane aeg.

Kõige parem viis unest vabaneda on magamine. Hästi aitab isegi 10-15 min pikkune unepeatus. Unepauside taktika sõltub võistluse

kestvusest ja iseloomust. Kuni 36 h kestva võistluse puhul peaks hakkama saama ilma magamispausita. Kui võistluse kestvus on 3-7 päeva, siis võib kaaluda esimese magamispausi tegemist juba peale 24 h möödumist. Varase unepausiga välditakse unevajaduse kuhjumist. Väga pikkade võistluste puhul peaks magama minimaalselt 1-3 h ööpäevas. Kindlasti peab unepausi tegema juhul, kui kõik tiimiliikmed on unised- siis langeb liikumistempo märgatavalt ja hakatakse tegema vigu.

Kui unine on vaid üks tiimiliige, siis tavaliselt ei ole vaja unepausi teha. Värskemad tiimiliikmed peavad unist ärkvel hoidma, kaarti lugema ja tempot hoidma. Tavaliselt möödub unistus tunni-paariga. Heaks unepoletajaks on vestlus tiimikaaslastega ja mõni eredam seik rajal (ujumine, ronimine, alavahetus, söömine).

Lühikese unepausi võib teha kasvõi teeservas – looduskauni koha otsimiseks pole mõtet aega raisata. Sellisel juhul ei hakka ma tavaliselt aega raiskama termokile seljakotist väljavõtmisele või riietumisele. 10-15 minuti jooksul ei jõua veel häirivalt külm hakata. Tavaliselt ongi selliste lühikeste unepauside äratuskellaks vappkülm. Kindlasti tuleks ka lühikese une korral end võimalusel pikali visata, mitte kännu või kilomeetriposti najal kükitades tukkuda. Pikema une-

pausi korral tuleb enamasti termokilest ja kaaslastest sooja ammuda. Tihedalt üksteise kõrval pikali, nii-öelda kaisus olles jätkub sooja kauemaks. Kui plaanis on 1-2 h pikkune unepaus, siis on mõistlik see planeerida vahetusalas, kus on väärtusliku une jaoks paremad tingimused, kui maanteekraav või sügisene vihmamärg palgihunnik.

Unepoletajana kasutatakse ka erinevaid erguteid, kuid nende positiivset mõju ei julge garanteerida. Vaatamata sellele, et mul puuduvad tõendid, kas nendest midagi tolku on, kasutame neid aeg-ajalt.

Kofeiinitabletid – olen proovinud, mõju ei ole tundnud. *Kohv* – mõnikord maitseb hästi ja vahel on ka abi olnud. *Coca-Cola* – maitseb võistluse ajal lausa suurepäraselt ja vähemalt selle joomise ajal pole ma magama jäänud. *Red Bull, Battery jne* – võistluse ajal maitsevad väga hästi ja äkki aitavad ka une vastu? *Shleha* – kui paar tükki ära juua, saab pildi pisut selgemaks küll.

Sõbra koputus vastu kiivrit – kui on piisavalt tugev ja hästi ajastatud, siis ajab une tõesti mõneks ajaks minema.

Kiirküsitlus:

Kas ja millal tekib Sul seiklusvõistlusel uni?

Kuidas võitled unega? Kas, millal ja kui palju magad?

Kas ja milliseid unepoletajaid kasutad, kas neist on ka kasu?

Andres Minn:

1. Uni tekib tavaliselt teisel ööl, kui midagi põnevat programmis põle.

2. Parim viis unega võitlemiseks on tukk 10-15 minutit. Tulemusteta on ka teisi võitlusvahendeid kasutatud. Tegelt peletab une ka väga külmas vees kups.

Reeglina kaheöölisel võistlusel ei maga. Kui kestvus 3 ja enam ööd, siis "pikk magamine", ca 2 tundi, teise öö alguses ja peale seda vajadusel ca 15 minutilised nurrulaskmised. Need on tegelikult vajalikud just navigaatoril, mina tavalist valvan, et keegi võileibu ära ei pätsa.

Mind aitab teisel ööl tsoka-tsola.

PS. Magavale kassile KPd suhu ei jookse!

Tiit Tähnas:

1. Ühe öö suudab reeglina magamata olla iga inimene, seetõttu ainult ühe-ööpäevasel võistlusel tavaliselt und ei ole. Seevastu teine öö magamata veeta on reeglina kõige hullem. Teine öö ongi tavaliselt see aeg, kui uni tuleb igal pool: trekkingul, ratta seljas, kanuus jne. Sealt edasi: kolmas, neljas jne on organism vist juba unetusega harjunud ja minul ei ole enam eriti probleeme olnud. Loomulikult, kui tahta magada, siis saab seda igal pool teha, aga sellist poolunes olemist ja hallutsinatsioonide nägemist enam ei ole. Ja üks kindel reegel on minu puhul veel. Valges mul praktiliselt kunagi und ei tule, alati pimedas.

2. Kui on nii pikk võistlus, et üleval tuleb olla ainult kaks ööd, siis unepausi ei planeeri. Sellisel juhul on teisel ööl une puhul abiks alati need üleval hoidvad kemikaalid: sleha, Activator.

Sleha on mulle mõjunud eriti hästi, sest sellel on nii jälg maitse, et ainuüksi see äratab üles! Oleme kasutanud ka kofeiinitablette, aga neid ei saa palju süüa, kuna sees hakkab keerama. Samuti ei mõju need ka kuigi kiiresti. Alati on hea variant kas tass kohvi, coca-cola või red bull.

Lisaks toitumisele/jookidele on ka teisi vahendeid, kuidas ärkvel püsida. Nendest oleme kasutanud eelkõige sõnamänge. Nii saab aju tööd ja uni ei tule nii kergesti peale. Sobib ka niisama jutustamine, aga pikkadel võistlustel kipuvad jututeemad aeg-ajalt lõppema. Minu puhul on hea see, et olen tavaliselt kaardilugeja, mistõttu alati, kui vähemalt natuke pean kaarti vaatama, saab aju jälle tegevust ja edasi on palju lihtsam. Pikematel võistlustel, kus kaardilugemist vähem, võib muidugi probleem tekkida.

Kas, millal ja kui palju magad?

Kahest ööst pikematel võistlustel peab ikka magama ka. Tavaliselt on esimene magamine teisel (ehk kõige unisemal) ööl. Üleüldse planeerime magamispauseid alati öisele või siis piimedale ajale. Valget aega tuleb ikka liikumiseks kasutada, kuna siis saab lihtsalt kiiremini edasi. Alati ei ole see muidugi reegel. Mõnedes väga palava kliimaga paikades on võistlustel võidetud just vastupidise taktikaga, kuna päeval on kuumuse tõttu liikuda tunduvalt raskem.

Pikematel võistlustel plaanime alates teisest ööst umbes 1-1,5tunniseid magamispauseid öö kohta. Minu jaoks on kõige raskem alati magamast särkamine. Kui võistlus on külmal ajal (*Bergson Winter Challenge*), tuleb magamispauseid teha üldiselt soojades kohtades (vahetusalad, KPd hüttides jne). Sellisel juhul ei pruugi iga kord magada sel ajal, kui oled planeerinud, kuna mõne rajalõigu aeglasema või kiirema läbimise või vea tõttu võid sinna sattuda mõnel muul ajal.

Silver Eensaar:

1. Une probleemi ei ole eriti olnud, kuna ei ole teinud üle 27 tunni kestvat võistlust. Varahommikul päikesepaistes kanuus loksudes on mõnikord tulnud haigutus. Ilmselt teisel ööl on unevõlg suurem ja see hakkab juba segama.

2. Ei ole seiklusvõistluse ajal maganud. Mõnikord on pisut pikutatud. Une peletamiseks olen kasutanud energijooki. Paar korda olen saanud ka kofeiinitablette. Tundub, et on kasu olnud, magama ei ole jäänud!

Kaja Sepp:

Pikemate võistluste osas mul kogemus puudub, aga 36tunnikatel on minu jaoks alati kõige raskem olnud teine öö kuskil kella 3-4 paiku. See tähendab võistluse 29.-30. tundi, kuid ärkveloleku mõttes on tegu 44.-45. Tunniga. Eesti pikad võistlused algavad ju reede hilisõhtul ning kuna reede on tööpäev, algab see minu jaoks ikka ärkamisega enne kella seitset hommikul. Loomulikult oleks mõistlik võistluseelsetel päeval teha väike lõunauinak, kuid minul ei ole see töö tõttu kunagi õnnestunud.

Pikk ärkvelolek teeb psüühikaga ikka kummalisi asju. Olen näinud hallutsinatsioone ja viirastusi (uinuv mõistus sünnitab koletisi!) ning ka seda klassikat, et unes sõidan jalgrattaga ja kukun. Ja ehmun võpatades ärkvele – see ei olnudki uni!

Unepoletajatest olen üks kord proovinud kofeiinitabletti, kuid mind pani see küll hoopis rohkem magama. Ilmselt on tegu minu organismi veidrusega, sest sageli jään uniseks ka tassi kohvi järel – mis kõigi eelduste kohaselt peaks ju virgutama.

Teine kord olen kasutanud ka *Shleha* nimelist punase vedelikuga preparaati ja see oli küll uskumatult efektiivne. Juba mõni minut pärast selle sissevõtmist olin nagu uuesti sündinud – uni

kadunud, silmad säramas.

Rohkem ma spetsvahendeid proovinud ei ole, kuid mulle mõjuvad hästi energiajoogid. Olen proovinud neid kõiki ja maitse-eelistustelt jäänud seni Hustleri peale. Nüüd küll paistab, et vahetan selle senise lemmiku kodumaise Elemendi vastu välja, sest see on maitsetelt kõvasti parem (pigem nagu mahl, mitte energiajook) ja toime tundub olevat samasugune. Praegu ma veel Elementi võistlusel proovinud ei ole, on ainult paari pika autosõidu kogemused.

Millegipärast on aga nii, et mida võistlus edasi, seda kergem on olnud ärkvelpüsimine. Võib-olla organism harjub.

Urmo Liblik:

1. Tavaliselt on kõige raskemad just esimesed 24 tundi. Organism soovib siis vanas rütmis jätkata ning sellega tuleks võistlusel võidelda. Peale 24h on aga olukord selline, kus organism on aru saanud, et uneaega vist ei anta ning seega laseb rahus edasi toimetada. Samas ikkagi enne päiksetõusu on uuesti väike mõõn. Jutti suudaks võistelda 45-60h, sõltuvalt võistluse iseloomust, kas ongi 60h üritus või on vaja võistelda ikkagi 120h.

2. Une vastu ei kasuta ma eriti midagi – ei kofeiini tablette ega mingeid erguteid, sest olen kogenud, et need ei toimi, vähemalt minu puhul mitte. Kui, siis vahest joon energiajooki, aga eks see ole ka rohkem psühholoogiline efekt. Vahest on hea karastav vesi trassil või siis või joostes mõne veekogu ääres kanuutades nägu loputada.

Magame tavaliselt siis, kui kõik on juba nii väsinud, et korraga magama jäävad. Samas olen siiani käinud vist liiga lühikestel võistlustel, sest 36h kestval pole kordagi maganud ja teised on veelgi lühemad olnud. Samas sai ühel tõsisemal Bergsonil käies magatud 94h jooksul 3h 30min. Esimene uinak oli umbes 45h järel, siis magasime hotellis 1h 30min ning teine uinak oli vist 68h järel, siis olime jälle hotellis ning magasime jälle 1h 30min. Ülejäänud 30 minutit tukkusime rajal 5minuti kaupa, selg vastu puud.

Kaido Hallik:

1. Kõige unisemad on minu jaoks tavaliselt varajased hommikutunnid, kui päike tõuseb.

Uni tekib mõnikord ka teistel aegadel. Une tekkimist soodustab võistluspinge kadumine.

2. Kui enne võistlust on piisavalt puhatud ja magatud ja kui on piisavalt kõrge motivatsioon kogu aeg liikuda (soov kõrget kohta saada või saab rajal koos mõne teise tiimiga vahetult konkureerida), siis kuni 36 tunnistel võistlustel ei maga.

Minu senised pikimad võistlused on olnud 36-38tunnised. Kahel neist olen maganud. Esimesel 36tunnisel võistlusel oli eesmärk rada läbida ja siis magasime 2 korda umbes tund aega. 38tunnisel võistlusel olin teise öö alguses omadega nii läbi (nn zombi), et normaalse liikumise taastamiseks pidime 15 minutit magama. Peale seda oli tunduvalt parem, kuigi ärgata oli raske.

Unepeletajaid pole üldiselt kasutanud. Viimasel korral kasutasin kofeiinitablette. Võib-olla need aitasid, võib-olla mingid muud tegurid, aga unest sain mingi hetk võitu.

Parim unepeletaja on võistluspinge ja võistlusärevus.

Elo Saue:

1. Uni tekib! Kui võistluseelsetel 2-3 ööl on und jagunud vähem kui 7 tundi, siis juhtub see juba esimesel ööl. Unele aitab kaasa igav rada (pikad tühjad sõidud ratta või kajakiga/kanuuga) ja pilkane pimedus. Olen täheldanud, et kui pean ise orienteeruma ja tiimi liikumistee eest vastutama, lükkub uni edasi. Otsustusvõime küll langeb, aga silm kinni ei vaju.

2. Esimesel ööl saan hakkama ilma keemiliste abivahendite

ja magamiseta. Aitab rääkimine, veega loputamine, ise orienteerumine. Edaspidi läheb hullemaks. Mulle sobivad 15-20min uinakud paremini kui tunnised. Ärkelolekut jagub pärast lühikest pausi vähemalt 5-6 tunniks. Õnneks suudan väga kiiresti uinuda (kusjuures see on õpitav) ja nii võtan lühikesest unest päris palju. Und peletavast keemiast sobivad mulle guaraanaga tooted. Kofeiin ajab südame pahaks ja ei mõju. Keemia mõju on väga ajutine, nii et kui ikka lõpuks uni tuleb, siis ta tuleb, ja mul endal ei anna sinna midagi teha.

Margus Marrandi:

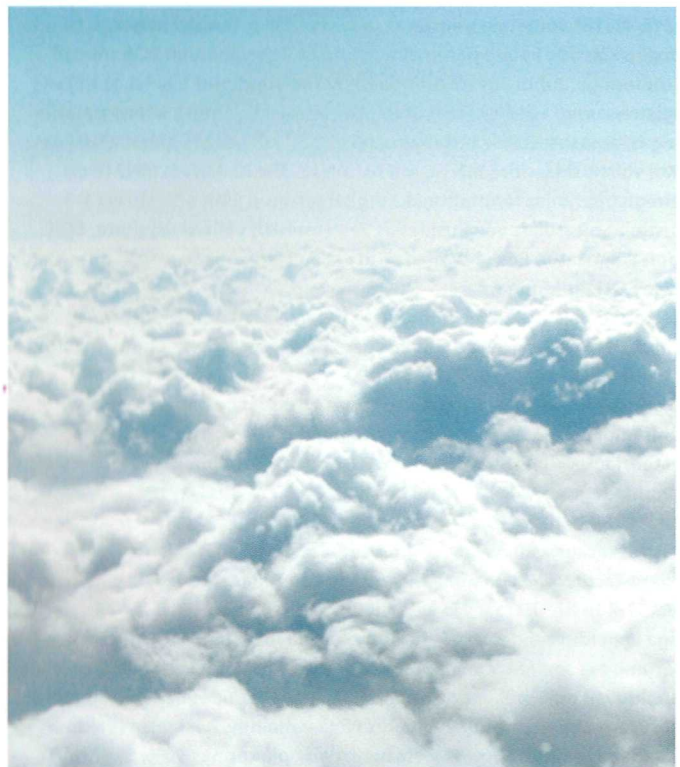
1. Uni tekib peamiselt teisel ööl, kõige raskem on keskööst umbes kella 4ni, valgel ajal saab hakkama.

2. Unega on probleeme peamiselt jalgrattal, enim segab see just kaardilugemist-navigeerimist, kuna ei suuda siis enam sellele tegevusele keskenduda ja tekib "havimälu". Siin on eriti eredalt meeles *Bergson Winter Challenge* viimane ehk 4. öö, kui pea iga 5 minuti järel tuli uuesti teekonna õigsuses veenduda. Tol hetkel oli isegi püstiseisimine suur saavutus.

Une pikkus sõltub võistkonna sisesest kokkuleppest ja antud situatsioonist rajal. Oleme 2 ööga võistlusel korra maganud ja see kestis ca 1,5 h, sest olime tõsiselt kurnatud ja konkurentide püüdmine oli ebatõenäoline. Pikemal võistlusel olen käinud vaid korra ja seal magasime 4 öö jooksul 2. öö alguses kohe 3h ja siis 3. ööl 1h öö alguses vahetuslase jõudes ja samuti vastu hommikut uuesti vahetuslase jõudes veel 1h ning 4. öö ei maganud üldse.

Olen kasutanud *Shlehat*, guaraanat sisaldavat kraami, kofeiiniga asju olen ka vist proovinud. Kasu on kindlalt söömisest ja Shleha manustamisest. Muu kraami mõju on mulle pigem psühholoogiline. Kofeiini tarvitamisest on hea kogemus, kui võistkonnakaaslane 2008. a. 36h võistlusel ca 10 kofeiinitabletti sisse võttis ja ainuke tulemus oli üle keha värisemine, aga uni ei kadunud kuskile.

Kogus Maret Vaher

Eesti MV tavarada ning NOORTE JA VETERANIDE teade

29.-30. august, Vastseliina, Võrumaa

OSAVÕTJAD

Eesti 2009.a. meistrivõistlustest võivad osa võtta:

- 1) Eesti Vabariigi kodanikud,
- 2) EOL-i klubide liikmed.

Kõigil Eesti MV osalejatel peab olema kehtiv EOL-i 2009.a. litsents. Litsents peab olema ostetud võistluseks eelregistreerimise lõpptähtajaks.

Teatevõistlused toimuvad EOL-i kuuluvate klubide 3-liikmeliste nais- ja meeskondade vahel. MN20 ja nooremates võistlusklassides peavad kõik võistkonnaliikmed olema Eesti Vabariigi kodanikud või omama Eesti alalist elamisloa. Ülejäänud võistlusklassides peavad võistkonnas vähemalt kaks liiget olema Eesti Vabariigi kodanikud või omama Eesti alalist elamisloa.

Võistleja klubiline kuuluvus orienteerumisjooksus määratakse võistluse eelregistreerimise lõppkuupäeval kehtiva EOL-i litsentsi põhjal.

AJAKAVA

Laupäev, 29. august 13.00 tavaraja stardi algus noortele ja veteranidele
13.30 tavaraja stardi algus klassides H21E ja D21E
17.00 autasustamine
18.00 teatevõistkondade nimelise registr. lõpp

Pühapäev, 30. august 10.30 noorte ja veteranide teatevõistluse start
14.00 autasustamine

OSAVÕTUKLASSID

Tavarajal: M14-M20, U23M*, M21E, M21A, M35-M75, N14-N20, N21E, N21A, N35-N70

Teates: M14-16, N14-16, M18-20, N18-20, M21, N21, M35-40, N35-40, M45-50, N45-50, M55-60, N55+, M65+, MN**

* Orienteerumisjooksu tavarajal on osavõtuklass U23M (mehed, sündinud 1987 ja hiljem), kes võistlevad M21E rajal ja medaliravestuses.

** MN – soolise ja vanuselise piiranguta avatud klass (mõeldud alternatiivina neile, kel ei ole täisvõistkonda EMV klassides)

AUTASUSTAMINE

Võistlusklasside M14, N14, M16, N16, M18, N18, M20, N20, M21, N21, M21E, N21E* võitjatele omistatakse Eesti 2009.a. meistri nimetus. Nende võistlusklasside kolme paremat autasustatakse vähemalt EOK medali ja diplomiga. Juhul kui võistlusklassi U23M (sündinud 1987.a. ja hiljem) registreerunud võistleja saavutab MN21E rajal tulemuse kolme parema hulgas, autasustatakse teda samadel alustel kui MN21E klassi võistlejat.

* Kui võistlusklassides MN14, MN16, MN18, MN20, MN21, MN21E on eelregistreerimise lõpptähtajaks registreerunud EMV arvestuses 1-3 võistlejat, siis selles võistlusklassis Eesti meistrit välja ei selgitata, EOK poolt väljastatud Eesti MV medaleid välja ei jagata ja parimaid autasustatakse EOLi diplomiga.

Ülejäänud võistlusklasside võitjatele (v.a. MN21A) omistatakse Eesti 2009. a. meistri nimetus. Nende võistlusklasside kolme paremat autasustatakse vähemalt EOLi medaliga.

Võistlusklasside MN21A kolme paremat autasustatakse esemelise auhinnaga.

Teateorienteerumises autasustatakse klassi MN parimaid esemaliste auhindadega korraldava klubi poolt.

VÕISTLUSKESKUS

Võistluskeskus asub Vastseliina aleviku lõunaservas. Tähistus algab Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maanteelt, Vastseliina teeristist.

MAASTIK JA KAART

Väga vahelduva liigestatuse ja läbitavusega maastik. 100% uus, orienteerumiseks senikasutamata maastik! Tasasemad ja väheliigestatud alad vahelduvad mikroreljeefiga, möhnastikega ja orgudega. Rohkesti erineva suurusega soiseid alasid. Läbitavus väga vahelduv. Keskmise tihedusega teeradade ja sihtide võrk. Metsasus radade piirkonnas 90%. Suurim kõrguste vahe ühel nõlval 25 m.

Kaardi autor Kalle Kalm, 2008.a.

Möötkava: Tavarajal klassides MN14, MN45+ 1:10000, ülejäänud klassides 1:15000.

Teates kõigis klassides 1:10000. Kõrgusjoonte vahe 2,5 m.

MÄRKESÜSTEEM

SportIdent märkesüsteem. SI-kaardi rentimine võistluse korraldajalt maksab 20.-/päev.

REGISTREERIMINE

Registreerimine kuni 24. augustini 2009* internetiaadressil www.osport.ee või e-postiga aadressil: sixten@okvoru.ee.

Teatevõistlusteks eelregistreerimisel tuleb soovitavalt näidata võistkonna esialgne nimeline koosseis. Võistkonna täpne koosseis koos jooksujärjestuse ja SI-kaardi numbritega tuleb esitada võistlusele eelneval päeval korraldaja poolt määratud kellajaks.

Võistluse korraldaja võib jätta individuaalvõistluse stardiprotokoll algusesse vabu kohti, mis eelregistreerimise tähtaja möödumisel kuni kahekordse stardimaksu eest jooksvalt täidetakse.

Koos registreerimisega tuleb tasuda osavõtumaks Orienteerumisklubi Võru arveldusarvele

10402006021008 SEB pangas.

* NB! Eelregistreerimist ei pea erandina tegema teateorienteerumise klassis MN. Sellesse klassi saab võistkondi registreerida ja osavõtumaksu tasuda võistluskeskuses tavaraja toimumise päeval.

OSAVÕTUMAKSUD

Tavarada

MN14-18 40 kr, MN20 60 kr, MN21-55 120 kr, M60 120 kr, M65-75 60 kr, N60-70 60 kr.

Teade (stardimaks võistkonna kohta):

MN14-16 120 kr, MN18-20 180 kr, MN35-40 360 kr, MN45-50 360 kr, M55-60 360 kr, N55+ 360 kr, M65+ 180 kr, MN 150 kr

PESEMINE, TOITLUSTAMINE JA PARKIMINE

Võistluskeskuses soe välidušš ja puhvet. Parkimine võistluskeskuses 15.-/sõiduk ühe päeva kohta.

MAJUTUSVÕIMALUSTE INFO

* Tasuta telkimisvõimalus võistluskeskuses.

* Põrandamajutus Vastseliina Gümnaasiumi võimlas (9 km võistluskeskusest). Hind 40.-/in. Broneerimine: Uno Ruus, tel. 50 84264.

* Kirikumäe matkamaja ja kämping (5 km võistluskeskusest) – Uno Ruus, tel. 50 84264

* perekond Puusepa kodumajutus Tabinal (13 km võistluskeskusest, nii voodi-, kui põrandamajutus), Katrin Puusepp, tel.50 52339

* Tabina puhkemaja (13 km võistluskeskusest), tel.50 90143

* Kerepäälse turismitalu, www.hot.ee/kerepaalse/ (8 km võistluskeskusest), tel. 56 957278

* Setomaa turismitalu, www.setotalu.ee (9 km võistluskeskusest), tel.50 87399

* Võru Spordikool (23 km võistluskeskusest) - Mati Ojandu, tel. 50 33447

* Piusa ürgoru puhkemaja, www.puhkemaja.ee (9 km võistluskeskusest), tel.52 89134

* Hotell "Kubija" Võrus (22 km võistluskeskusest), tel 78 66000, www.kubija.ee

* "Hermes" külalistemaja Võrus (22 km võistluskeskusest) tel. 78 21326. www.hot.ee/hermes/

Lisainfo majutuse kohta Võru Turismiinfopunktist 78 21881, www.visitvoru.ee.

TOETAJAD: Vastseliina vald, Eesti Kultuurkapital.

VÕISTLUSE KORRALDAJA - OK VÕRU

Peakorraldaja: Sixten Sild, tel. 50 68377

Rajameister: Markus Puusepp (OK Võru)

EOL volinik: Margus Sarap (OK Ilves)

INFO:

* Võistluse kodulehekülj - www.okvoru.ee

* 2009.a. Eesti meistrivõistluste üldjuhend – http://orienteerumine.ee/eol/failid/2009/EMV2009_juhend.doc

HIUMAA 48. Karikavõistlus

tavarada, lühendatud tavarada

5.-6. september, Kärkla-Kõrgessaare, Hiiumaa

PROGRAMM

05. september kell 14.00 tavarada.
06. september kell 10.00 lühendatud tavarada

KAART, MAASTIK

Kaibaldi 2009. a. 1:10 000 ja pikematel radadel 1:15 000, h 2,5 m, hea läbitavusega männimets. Esmakaardistus. Kaardi autor Meelis Zimmermann.

VÕISTLUSKLASSID JA REGISTREERIMINE

MN 10NR, 14, 16 20.-kr/päev

MN 21, 35, 45, 55 80.-kr/päev

On-line registreerimine <https://www.osport.ee> kaudu kuni 30. augusti 2009.

Registreerimistasu maksta Hiiumaa OK arvelduskontole:

Hiiumaa Orienteerujate Klubi a/a 1120048611 Swedbank.

MÄRKESÜSTEEM

SPORTIdent märkesüsteem on kasutusel kõigis klassides. Võimalik on kasutada kõiki SI kaarte (k.a. 8. ja 9. seeria).

SI-kaardi rent 25kr/päevas. SI-kaardi kaotamisel kompensatsioonitasu on 450kr.

VÕISTLUSKESKUS

Tähistus Kärkla-Kõrgessaare maanteelt.

PESEMINE

Kärklas Leigri väljak 11 võimlas15.- kr inimene.

AUTASUSTAMINE

Kõikides vanuseklassides autasustatakse võitjat kahe päeva summas väikese Hiiumaa karikaga. Võitjate nimed jäädvustatakse suurele Hiiumaa karikale. Võistlusklassides 1.-3.koha saavutanutele auhinnad ja diplomid.

Esimese päeva võitjatele auhinnad.

MN 10 klassis auhinnad kõikidele osavõtjatele.

MAJUTUS

Põrandamajutus Kärklas Leigri väljak 11 võimlas hinnaga 40.- krooni öö. Põrandamajutuse soovist teatada koos eelregistreerimisega.

Muud majutuskohad infoserveris www.hiiumaa.ee.

TRANSPORT HIUMAALE

Liiklemise mugavamaks muutmiseks mandri ja Hiiumaa vahel soovitame varakult osta e-pilet www.tuulelaevad.ee.

KORRALDAJA

HIIMUMAA ORIENTEERUJATE KLUBI www.hok.ee

PEAKOHTUNIK

Helen Mast mob. 5299 432

PEAKORRALDAJA

Eda Tärk

RAJAMEISTER

Meelis Zimmermann

The World Games
2009 Kaohsiung

World Games-i tulemused

Sprint Naised

1.Minna KAUPPI	FIN	14.17,7
2.Johanna ALLSTON	AUS	14.40,0
3.Elise EGSETH	NOR	14.53,8
33.Merike VANJUK	EST	21.19,7

Mehed

1.Andrei HRAMOV	RUS	13.11,2
2.Daniel HUBMANN	SUI	13.12,8
3.Tero FÖHR	FIN	13.46,5

Lühirada

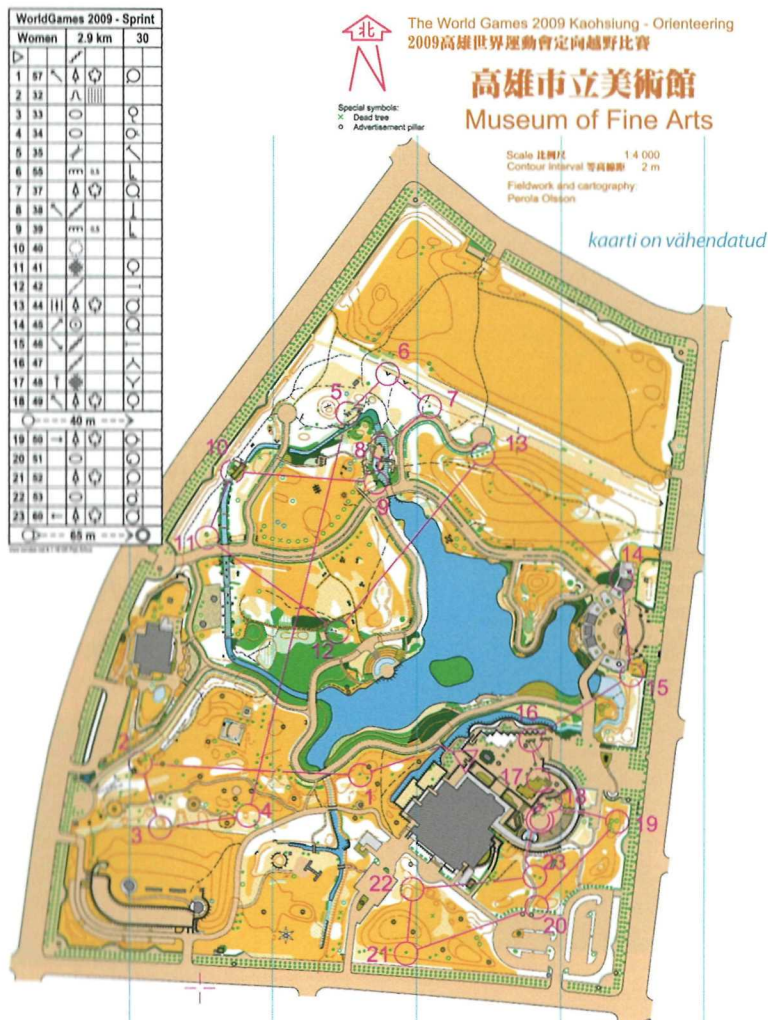
Naised

1.Johanna ALLSTON	AUS	27.01,0
2.Minna KAUPPI	FIN	28.17,4
3.Linnea GUSTAFSSON	SWE	28.44,4

Mehed

1.Daniel HUBMANN	SUI	27.43,4
2.Dmitri TSVETKOV	RUS	28.16,6
3.Andrei HRAMOV	RUS	28.51,8

WorldGames 2009 - Sprint			
Women	2.9 km	30	
1	97	1	1
2	32	2	2
3	33	3	3
4	34	4	4
5	35	5	5
6	95	6	6
7	37	7	7
8	38	8	8
9	39	9	9
10	40	10	10
11	41	11	11
12	42	12	12
13	44	13	13
14	45	14	14
15	46	15	15
16	47	16	16
17	48	17	17
18	49	18	18
19	50	19	19
20	51	20	20
21	52	21	21
22	53	22	22
23	54	23	23
24	55	24	24

Reklaami avaldamise hinnad

1. Eesti o-võistluskutsete avaldamine (must-valge):

1.1. suurus kuni A7 60 kr.

1.2. suurus kuni A6 125 kr.

1.3. suurus kuni A5 250 kr.

1.4. suurus kuni A4 500 kr.

(korduskutse avaldamine -30%).

Värvilised võistluskutsed reklaami hinnaga.

2. Reklaami avaldamine (sisemised leheküljed):

2.1. suurus kuni A7
värviline 400 kr.

2.2. suurus kuni A6
värviline 800 kr.

2.3. suurus kuni A5
värviline 1600 kr.

2.4. suurus kuni A4
värviline 3200 kr.

3. Reklaami avaldamine (tagakülg)

A4 värviline 4000 kr.
(kordusreklaami avaldamine -30%).

Eesti Orienteerumislüüdi liikmetele on reklaami avaldamisel soodustus -50%.

Võistlusmaastike sulgemise teadete avaldamine on tasuta.

JUHATUSE otsused

23.07.2009

Otsus nr. 688 Kinnitada Eesti rattaorienteerumise koondis maailmameistrivõistlustele 9.-16.08.2009 Iisraelis, järgnevalt:

Mehed: Tõnis Erm TAOK, Margus Hallik OK L-US, Lauri Malsroos SK Saue Tammed.

Naised: Maret Vaher OK Põlva Kobras. Võistkonna treeneresindaja Arbo Rae.

17.07.2009

Otsus nr. 687 Teha Eesti 2009. aasta orienteerumise meistrivõistluste juhendis järgmine muudatus: Eesti MV pikk rada, 12.09., koht Kääriku, korraldaja OK Kape, volinik ja žürii esimees Rein Unt (OK

TON).

07.07.2009

Otsus nr. 686 Kinnitada Eesti orienteerumisejooksu koondis maailmameistrivõistlustele, 18.-23.08.2009 Miskolcis Ungaris, järgnevalt:

Naised: Liis Johanson OK Põlva Kobras, Annika Rihma K Põlva Kobras, Merike Vanjuk OK Kape, Tiina Laas HOK (omavahenditega).

Mehed: Andreas Kraas EKJ SK, Olle Kärner EKJ SK, Markus Puusepp OK Võru, Sander Vaher EKJ SK.

21.06.2009

Otsus nr. 685 Kinnitada Eesti orienteerumisejooksu koondis maailma karikavõistluste 3. ja 4. etapile, 27.-28.06.2009 Norras, järgnevalt:

Naised: Merike Vanjuk OK Kape. Mehed: Olle Kärner EKJ SK, Markus Puusepp

OK Võru, Peeter Pihl SK Saue Tammed.

08.06.2009

Otsus nr. 684 Kinnitada Eesti rattaorienteerumise koondis Euroopa meistrivõistlustele ja juunioride maailmameistrivõistlustele 22.-28.06.2009 Taanis, järgnevalt:

Euroopa meistrivõistlustes

Mehed: Tõnis Erm TAOK, Margus Hallik OK L-US, Lauri Malsroos SK Saue Tammed. Naised: Maret Vaher OK Põlva Kobras.

Juunioride maailmameistrivõistlustes

M20: Priit Randman Rakvere OK, Taaniel Tooming OK Põlva Kobras, Marek Karm Harju KEK RSK.

Otsus nr. 683 Kinnitada Eesti orienteerumisejooksu koondised juunioride maailma-

meistrivõistlustele 05.-12.07.2009 Itaalias ja noorte Euroopa meistrivõistlustele 02.-05.07.2009 Serbias, järgnevalt:

Juunioride maailmameistrivõistlustes

W20: Piibe Tammemäe OK Orvand, Hannula-Katrin Pandis OK Ilves (omafinantseerimisega).

M20: Lauri Sild OK Võru, Kristo Heinmann OK Ilves, Henrik Berg JOKA, Raido Mitt OK Põlva Kobras, Kenny Kivikas OK Ilves, Tauno Tiirats OK Ilves (omafinantseerimisega).

Noorte Euroopa meistrivõistlustes

N18: Sigrid Ruul JOKA, Kerstin Uiboupin OK Võru, Katrin Vinkel OK West, Kaia Kivikas OK Ilves (omafinantseerimisega).

M18: Raido Mitt OK

Põlva Kobras, Tauno Tiirats OK Ilves, Kenny Kivikas OK Ilves, Aleksandr Shved SRD SK.

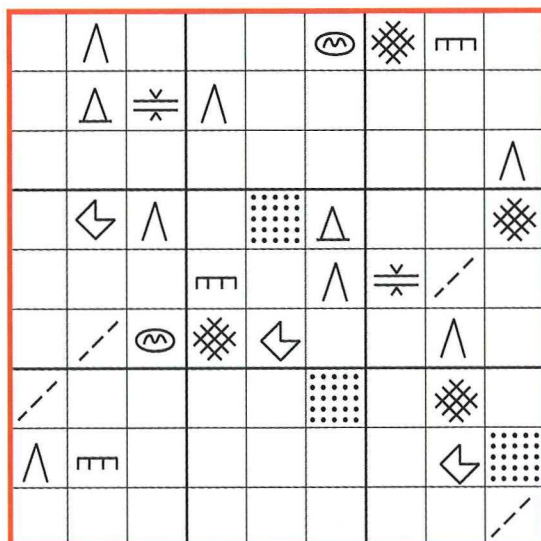
N16: Kaisa Raudkepp Värskä OK Peko, Daisy Kudre Värskä OK Peko, Laura Joonas OK Võru. M16: Björn Panker OK Ilves, Kristjan-Martin Kirjanen TAOK, Tõnis Laugesaar Rakvere OK.

28.05.2009

Otsus nr. 682 Kinnitada Eesti orienteerumisejooksu koondis Maailma karikavõistluste 1. ja 2. etapile Soomes, Salos, järgnevalt: Naised: Liis Johanson, Tiina Laas, Kirti Rebane, Grete Gutmann, Annika Rihma.

Mehed: Olle Kärner, Peeter Pihl, Sander Vaher, Markus Puusepp, Kristjan Trossmann, Lauri Tammemäe.

Sudoku

△ ovraag

▢ kalju

⋯ kivine pinnas

⊖ järv

↙ metsa nurk

⊗ tihnik

—/— rada

⊗ tunnel

△ mälestusmärk

Noortelaager Põlvas

Fotod: Hannula-Katrin Pandis ja Liina Haldna

Hannula-Katrin Pandis

Väiksemad ja suuremad orienteerumishuvilised noored kogunesid juuni keskpaiku Põlvasse, et alustada üha populaarsemaks muutunud EOL lastelaagrit. Kohalesaabunud jagati orienteerumistasaži alusel lausa kaheteistkümnesse rühma. Lisaks olid oma vormile viimast lihvi andmas Noorte nMiiks ja juunioride MMiiks valmistuvad koondise noored. Lahked põlvakad pakkusid laagrikeskusena lasketiiru maja, maitsvat sööki ja häid pesemisvõimalusi jagati noortele o-sõpradele Põlva Ühisgümnaasiumis.

Laagri päevakava oli nagu spordilaagrites ikka – päev algas hommikuvõimlemisega, treeningud toimusid kaks korda päevas ja viimase energia sai välja rahmeldada õhtustel ühistegevustel.

Treeningud toimusid väiksematele kodulähedastel ja suurematele pisut kaugematel maastikel. Nii said nooremad joosta Intsikurmus, Rosmal ja Mammastes ning vanemad Veskimõisas ja Kükal. Lisaks osaleti Põlva ja Tartu päevakutel ning toimus ka üks sprindivõistlus Põlvas Kopra klubi ümbruses. Põnev ja suurt tähelepanu nõudev rada oli märgitud ebatavalise mõõtkavaga kaardile (1:800). Kui kiiremail kulussprindiraja läbimiseks alla 10 minuti, siis mõnelele pakkus sprindirada nuputamist ja jooksmist lausa tunniks. Laste silmist võis aga lugeda rahulolu kordaminekust, kui saadi SI ajad, millel kõik punktid olemas. Pärast sai ju veel kaaslasega võrrelda nii etapiaegu kui ka jagada värsked elamusi.

Kui õhtusöök söödud, olid laagrikavas mängud. Arvasin, et see on pigem rahulik ettevõtmine, aga tundus, et lastel lõi staadionil mängides välja eriline võitlusvaim ja nad soovisid teatevõistlusi aina juurde ja juurde!

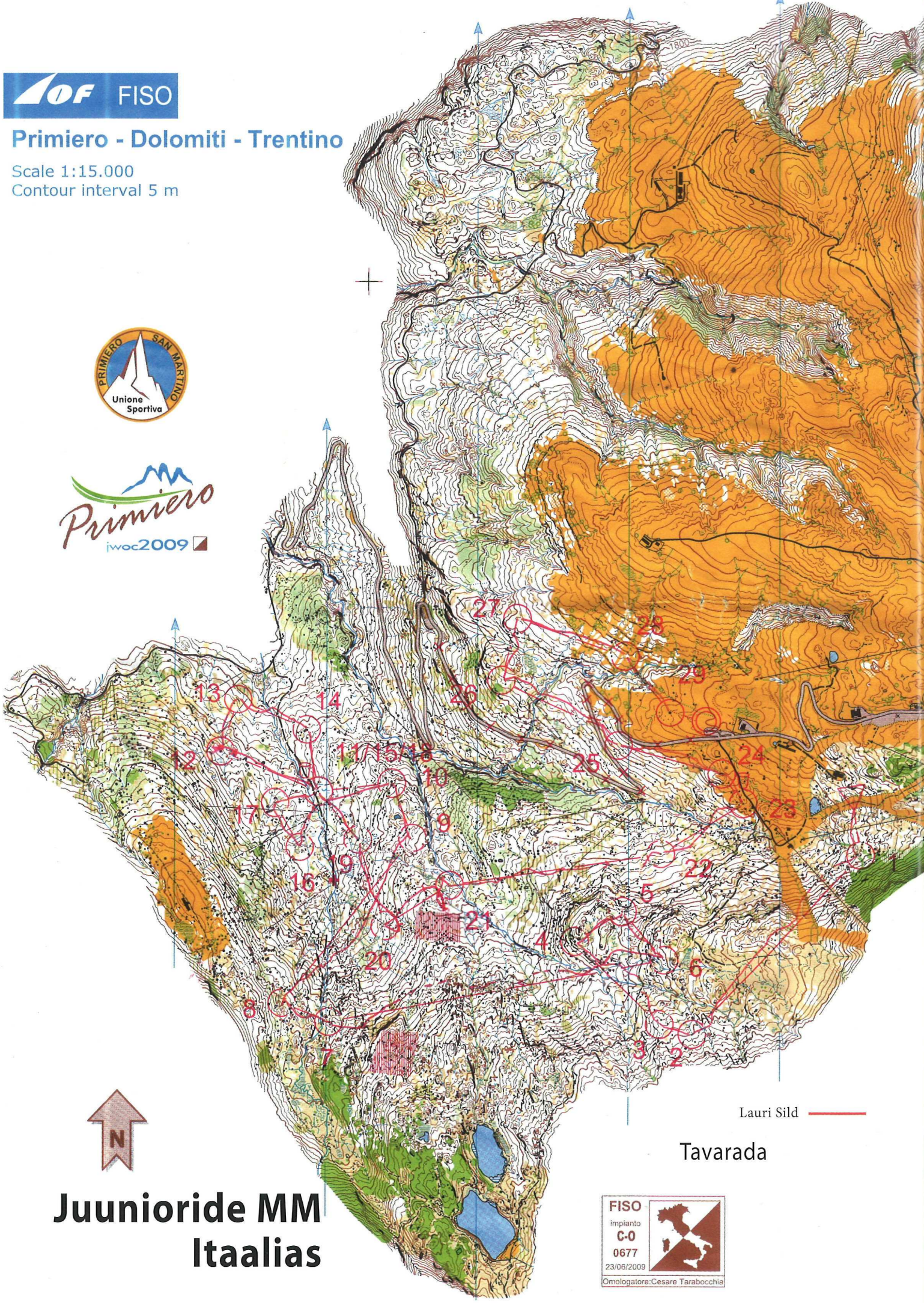
Täna kõiki korraldajaid-treenereid, kel jagub indu ja entusiasimi oma teadmisi jagada ning väikeste, ema-isa silma alt pääsenute väsimatut energiat taltsutada.

Järgmise laagriini!

Primiero - Dolomiti - Trentino

Scale 1:15.000
Contour interval 5 m

Lauri Sild

Tavarada

Juunioride MM Itaalias

FISO
impianto
C-0
0677
23/06/2009
Omologatore: Cesare Tarabocchia

